

ЗАКОН

О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ И МЕДИЈИМА

І. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Јавно информисање и медији

Члан 1.

Јавно информисање остварује се путем медија.

Циљ законског регулисања

Члан 2.

Правила о јавном информисању обезбеђују и штите изношење, примање и размену информација, идеја и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

Предмет законског регулисања

Члан 3.

Овим законом уређује се начин остваривања слободе јавног информисања која посебно обухвата слободу прикупљања, објављивања и примања информација, слободу формирања и изражавања идеја и мишљења, слободу штампања и дистрибуције новина и слободу производње, пружања и објављивања аудио и аудио-визуелних медијских услуга, слободу ширења информација и идеја преко интернета и других платформи, као и слободу издавања медија и обављања делатности јавног информисања.

Овим законом уређују се и начела јавног информисања, јавни интерес у јавном информисању, обезбеђивање и расподела средстава за остваривање јавног интереса, импресум, скраћени импресум и идентификација, јавност података о медијима и Регистар, заштита медијског плурализма, положај уредника, новинара и представника страних медија, дистрибуција медија, привремено чување и увид у медијски запис, посебна права и обавезе у јавном информисању, информације о личности, средства и поступци правне заштите, надзор над применом одредаба закона, као и казнене одредбе.

Слобода јавног информисања

Члан 4.

Јавно информисање је слободно и не подлеже цензури.

Забрањена је непосредна и посредна дискриминација уредника медија, новинара и других лица у области јавног информисања према њиховој политичкој опредељености и уверењу или другом личном својству.

Не сме се угрожавати слободан проток информација путем медија, као ни уређивачка аутономија медија, а нарочито вршењем притиска, претњом, односно уценом уредника, новинара или извора информација.

Физички напад на уредника, новинара и друга лица која учествују у прикупљању и објављивању информација путем медија кажњава се на основу закона.

Слобода јавног информисања не сме се повређивати злоупотребом службеног положаја и јавних овлашћења, својинских и других права, као ни утицајем и контролом над средствима за штампање и дистрибуцију новина или мрежама електронских комуникација које се користе за дистрибуцију медијских садржаја.

Информисање о питањима од интереса за јавност

Члан 5.

Путем медија објављују се информације, идеје и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдан интерес да зна, без обзира на начин на који су прибављене информације, у складу са одредбама овог закона.

Свако има право да истинито, потпуно и благовремено буде обавештен о питањима од јавног значаја и средства јавног обавештавања су дужна да то право поштују.

Заштита медијског плурализма и забрана монопола у области јавног информисања

Члан 6.

Ради омогућавања грађанима да формирају сопствено мишљење о појавама, догађајима и личностима, обезбеђује се разноврсност извора информација и медијских садржаја.

Ради заштите конкуренције и разноврсности идеја и мишљења, забрањен је сваки вид монопола у области јавног информисања.

Нико не може имати монопол на објављивање информација, идеја и мишљења у медију.

Нико не може имати монопол на оснивање, односно дистрибуцију медија.

Јавност података о медијима

Члан 7.

Ради формирања сопственог мишљења о веродостојности и поузданости информација, идеја и мишљења објављених у медијима, ради сагледавања могућег утицаја медија на јавно мњење, као и ради заштите медијског плурализма омогућава се јавност података о медијима.

Положај носилаца јавних и политичких функција

Члан 8.

Изабран, постављен, односно именован носилац јавне и политичке функције дужан је да трпи изношење критичких мишљења, која се односе на резултате његовог рада, односно политику коју спроводи, а у вези је са обављањем његове функције без обзира на то да ли се осећа лично повређеним изношењем тих мишљења.

Обавеза новинарске пажње

Члан 9.

Уредник и новинар дужни су да с пажњом примереном околностима, пре објављивања информације која садржи податке о одређеној појави, догађају или личности провере њено порекло, истинитост и потпуност.

Уредник и новинар дужни су да преузете информације, идеје и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, а ако се информација преузима из другог медија - да наведу и назив тог медија.

Установе јавних медијских сервиса

Члан 10.

Установе јавних медијских сервиса и други медији који делују у складу с начелима јавних медијских сервиса посебно су дужни да о појавама, догађајима и личностима извештавају правовремено и непристрасно, да омогуће изражавање идеја и мишљења која су заступљена у заједници, да подстичу на расправу у духу толеранције, о свим темама од интереса за јавност, да производе разноврсне програмске садржаје и да теже највишем нивоу квалитета услуга.

Права издавача

Члан 11.

Сви су дужни да поштују права издавача медија и пружалаца аудио и аудио-визуелне медијске услуге (у даљем тексту: издавач).

Физичка и правна лица, домаћа и страна, имају једнако право на издавање и друга права у области јавног информисања, у складу са законом и потврђеним међународним уговором.

Остваривање права на информисање особа са инвалидитетом

Члан 12.

У циљу заштите интереса особа са инвалидитетом и обезбеђивања њиховог равноправног уживања права на слободу мишљења и изражавања, Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, предузима мере којима им се омогућава да несметано примају информације намењене јавности, у примереном облику и применом одговарајуће технологије, и обезбеђује део средстава или других услова за рад медија који објављују информације на знаковном језику или Брајевом писму или на други начин омогућавају тим лицима да несметано остварују права у јавном информисању.

Остваривање права на информисање националних мањина

Члан 13.

У циљу омогућавања остваривања права националних мањина на информисање на сопственом језику и неговање сопствене културе и идентитета, Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђује део средстава, путем суфинансирања, или других

услова за рад медија који објављују информације на језицима националних мањина, преко органа надлежног за послове јавног информисања.

Примена и тумачење одредаба закона

Члан 14.

Одредбе овог закона не могу се тумачити или применити на начин којим се укида слобода јавног информисања или ограничава у мери већој од прописане овим законом.

Одредбе овог закона тумаче се и примењују у складу са општеприхваћеним правилима међународног права, већећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење.

II. ЈАВНИ ИНТЕРЕС У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

Јавни интерес

Члан 15.

Јавни интерес у области јавног информисања је:

- 1) истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање свих грађана Републике Србије;
- 2) истинито, непристрасно, правовремено и потпуно информисање на матерњем језику грађана Републике Србије припадника националних мањина;
- 3) информисање на српском језику припадника српског народа који живе ван територије Републике Србије;
- 4) очување културног идентитета српског народа, националних мањина које живе на територији Републике Србије;
- 5) информисање иностране јавности на страним језицима када је то од интереса за Републику Србију;
- 6) информисање особа са инвалидитетом и других мањинских група;
- 7) подршка производњи медијских садржаја у циљу заштите и развоја људских права и демократије, унапређивања правне и социјалне државе, слободног развоја личности и заштите деце и младих, развоја културног и уметничког стваралаштва, развоја образовања, укључујући и медијску писменост као део образовног система, развоја науке, развоја спорта и физичке културе и заштите животне средине и здравља људи;
- 8) унапређивање медијског и новинарског професионализма.

Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе стара се о остваривању јавног интереса подстичући разноврсност медијских садржаја, слободу изражавања идеја и мишљења, слободан развој независних и професионалних медија, што доприноси задовољавању потреба грађана за информацијама и садржајима из свих области живота, без дискриминације.

Остваривање јавног интереса

Члан 16.

Република Србија остварује јавни интерес у области јавног информисања искључиво:

1) формирањем јавних сервиса на националном и покрајинском нивоу, у складу са законом;

2) формирањем установе ради остваривања права на јавно информисање становништва на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохија;

3) омогућавањем националним саветима националних мањина да оснивају установе и привредна друштва ради остваривања права на јавно информисање на језику националне мањине, односно фондације ради остваривања општекорисног циља унапређења јавног информисања на језику националне мањине, у складу са законом;

4) суфинансирањем пројеката у области јавног информисања ради остваривања јавног интереса.

Акт о оснивању установе, привредног друштва односно фондације из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, посебно уређује начин избора и именовања органа управљања, а када је установа, привредно друштво односно фондација издавач медија, и одговорног уредника медија, на начин који обезбеђује пуну уређивачку независност медија.

Директора установе, привредног друштва односно управитеља фондације, а кад је установа, привредно друштво односно фондација издавач медија, и одговорног уредника медија, именује и разрешава орган управљања, на период од четири године, а на основу спроведеног јавног конкурса.

Две трећине чланова органа управљања установе, привредног друштва односно фондације из става 1. тач. 2) и 3) овог члана, чине независни чланови, а то су лица која најмање три године пре именовања за члана управног одбора установе, односно фондације из става 1. тач. 2) и 3) овог члана нису били функционери у смислу прописа којима се регулише спречавање сукоба интереса приликом вршења јавне функције.

III. СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКТА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА РАДИ ОСТВАРИВАЊА ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА

Начин обезбеђивања и распоређивања средстава

Члан 17.

Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбеђује из буџета део средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања и распоређује их на основу спроведених јавних конкурса (у даљем тексту: конкурс) и појединачним давањима, на основу принципа о додели државне помоћи и заштити конкуренције, без дискриминације.

За појединачна давања може се одредити највише 5% средстава од укупно одређених средстава за остваривање јавног интереса путем јавних конкурса.

Конкурси

Члан 18.

Конкурс се расписује за пројекте:

- 1) производње медијских садржаја;
- 2) организовања и учешћа на стручним, научним и пригодним скуповима као и унапређивања професионалних и етичких стандарда у области јавног информисања.

Износ средстава намењених пројектима производње медијских садржаја не може бити мањи од 90% износа средстава опредељених за конкурс.

Конкурс се расписује за спровођење пројекта чија реализација не може бити дужа од три године.

Расписивање конкурса

Члан 19.

Полazeћи од јавног интереса, дефинисаног у члану 15. овог закона, орган надлежан за послове јавног информисања Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са прописима којим се регулише рад ових органа, (у даљем тексту: орган који расписује конкурс) доноси одлуку о конкурсима који се расписују у току календарске године.

Орган који расписује конкурс расписује конкурс ради подизања квалитета информисања лица из чл. 12. и 13. овог закона.

Орган надлежан за послове јавног информисања Републике Србије расписује конкурс ради подизања квалитета информисања грађана који живе на територији Аутономне Покрајине Косово и Метохије.

Конкурс се расписује у облику јавног позива и објављује се на веб-сајту органа из става 1. овог члана, као и најмање у једним дневним, односно недељним новинама које се дистрибуирају на подручју надлежности органа који расписује конкурс.

Садржина конкурса

Члан 20.

Конкурсом се одређује:

- 1) намена средстава за остваривање јавног интереса и њихов износ;
- 2) право учешћа на конкурс;
- 3) критеријуми за учешће на конкурс;
- 4) рокови у којима се спроводи конкурс;
- 5) документација коју подноси подносилац пројекта.

Право учешћа на конкурс

Члан 21.

Право учешћа на конкурс има:

- 1) издавач медија који је уписан у регистар медија;

2) правно лице, односно предузетник који се бави производњом медијских садржаја и који приложи доказ да ће суфинансиран медијски садржај бити реализован путем медија.

Право учешћа на конкурс из члана 18. став 1. тачка 2) овог закона има свако правно лице, односно предузетник, изузев лица предвиђена чланом 44. став 1. овог закона.

Право учешћа на конкурс немају издавачи који се финансирају из јавних прихода.

Услови за учешће на конкурс

Члан 22.

На конкурс се може конкурисати само с једним пројектом.

Пројекат у смислу овог закона подразумева заокружену програмску целину или део целине (жанровска и временска) којом се доприноси остваривању јавног интереса предвиђеног чланом 15. овог закона.

Издавач више медија може конкурисати с једним пројектом за сваки медиј.

Учесник конкурса може предложити суфинансирање пројекта у износу који не прелази 80% вредности пројекта, а највише до износа који је утврђен конкурсом.

Учесник конкурса који је у текућој календарској години већ користио средства намењена пројектном суфинансирању у области јавног информисања на републичком, покрајинском или локалном нивоу, може учествовати на конкурс за суфинансирање истог пројекта само још једном у тој години, и то у износу који, уз средства која је већ добио, не прелази 80% вредности пројекта.

Критеријуми за оцену пријава на конкурс

Члан 23.

Пријаве на конкурс оцењују се према мери у којој су предложене пројектне активности подесне да остваре општи интерес у области јавног информисања, у складу са чланом 15. овог закона и према мери у којој, на основу поднете документације, учесник на конкурс пружа већу гаранцију привржености професионалним и етичким медијским стандардима.

Ближи критеријуми за сваки расписани конкурс објављују се у јавном позиву за учешће на конкурс.

Конкурсна комисија

Члан 24.

Оцену пројеката поднетих на конкурс врши стручна комисија од три или пет чланова (у даљем тексту: комисија).

На пројекте који се прилажу на конкурс који се расписује ради подизања квалитета информисања припадника националних мањина, обавезно се прибавља мишљење одговарајућег националног савета националне мањине.

Чланове стручне комисије из става 1. овог члана именује руководилац органа који је расписао конкурс и то из реда независних стручњака за медије и медијских радника који нису у сукобу интереса и не обављају јавну функцију.

Већина чланова комисије из става 1. овог члана именује се на предлог новинарских и медијских удружења уколико такав предлог постоји и уколико предложена лица испуњавају законом предвиђене услове.

Чланови комисије именују се за сваки конкурс посебно, а одлука о именовању се објављује се на веб-сајту органа из става 2. овог члана.

Одлука о расподели средстава

Члан 25.

Одлуку о расподели средстава доноси руководилац органа који је расписао конкурс, а на основу образложеног предлога комисије.

Одлука из става 1. овог члана доноси се у облику решења са образложењем за сваки расписани конкурс.

Решење из става 1. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Решење о расподели средстава објављује се на веб-сајту органа који је расписао конкурс, и доставља се сваком учеснику конкурса у електронској форми.

Решење из става 2. овог члана основ је за закључење уговора с лицем које је добило средства за суфинансирање пројектних активности

Извештај о спроведеним активностима

Члан 26.

Наративни и финансијски извештај о спроведеним пројектним активностима доставља се органу који је донео одлуку о расподели средстава, у складу са уговореним обавезама.

Уз извештај из става 1. овог члана доставља се и доказ о реализацији пројекта.

Појединачна давања

Члан 27.

Средства опредељена за појединачна давања из члана 17. овог закона, расподељују се одлуком руководиоца органа надлежног за послове јавног информисања, која се доноси без спровођења јавног конкурса.

Износ расподељених средстава сваком појединачном одлуком из става 1. овог члана не може бити већи од 20% износа који је прописан за јавне набавке мале вредности.

Расподељена средства из става 2. овог члана не могу се кумулирати с другим видовима државне помоћи.

На услове и поступак расподеле средстава опредељених за појединачна давања сходно се примењују одредбе чл. 21, 22, 23, 24. и 26. овог закона.

Остала правила обезбеђивања и расподеле средстава

Члан 28.

Министарство надлежно за послове јавног информисања ближе уређује суфинансирање пројеката за остваривање јавног интереса у области јавног

информисања и прописује обрасце за пријаве на конкурс и обрасце за подношење наративног и финансијског извештаја.

Образац за пријаву на конкурс обавезно садржи податак о томе да ли је подносилац пројекта већ користио јавна средства за исти пројекат.

IV. МЕДИЈИ

Појам медија

Члан 29.

Медиј је средство јавног обавештавања које речима, сликом, односно звуком преноси уреднички обликоване информације, идеје и мишљења и друге садржаје намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника.

Под медијем се у смислу овог закона нарочито подразумевају дневне и периодичне новине, сервис новинске агенције, радио-програм и телевизијски програм и електронска издања тих медија, као и самостална електронска издања (уређивачки обликоване интернет странице или интернет портали), а који су регистровани у Регистру медија, у складу са овим законом.

Медиј нема својство правног лица.

Члан 30.

Медиј, у смислу овог закона није: књига, филм, носач аудио и аудио-визуелног садржаја, научни и стручни часопис намењен првенствено информисању или образовању одређене професионалне групе, остале штампане публикације, каталог који садржи искључиво обавештења, огласе, рекламе и информације намењене тржишту или билтен и сличне публикације намењене интерном информисању, електронска публикација државних органа и организација, установа, јавних предузећа и привредних друштава, предузетника и њихових удружења, службено гласило, штампана ствар попут летака, плаката и сличних средстава јавног обавештавања, друга публикација у смислу прописа којим се уређује издаваштво, као ни интернет-претраживачи и агрегатори.

Медији, у смислу овог закона нису: платформе, попут интернет форума, друштвених мрежа и других платформи које омогућавају слободну размену информација, идеја и мишљења њених чланова, нити било која друга самостална електронска публикација, попут блогова, веб-презентација и сличних електронских презентација, осим ако нису регистроване у Регистру медија, у складу са овим законом.

Члан 31.

Свака новина са посебним називом сматра се једним медијем.

Сва издања једних новина која излазе под истим називом сматрају се једним медијем.

Сваки појединачни радио или телевизијски програм сматра се једним медијем, без обзира на начин дистрибуције.

Сваки сервис новинске агенције који се посебно дистрибуира сматра се једним медијем.

Самостално електронско издање сматра се једним медијем.

Издавач медија

Члан 32.

Издавач може бити свако физичко и правно лице.

Правна и физичка лица, издавачи медија, морају бити регистровани код надлежног органа Републике Србије за обављање делатности.

Правно лице из става 1. овог члана може основати свако домаће или странско правно или физичко лице, у складу са законом.

Члан 33.

Право на издавање медија у правном је промету.

Промена издавача се уписује у Регистар медија у складу са овим законом.

Промена издавача из става 2. овог члана према трећим лицима делује од дана уписа те промене.

Правни посао из става 1. овог члана закључује се у писменој форми.

Право на промену издавача електронског медија, уређује се законом који уређује област електронских медија.

V. ИМПРЕСУМ, СКРАЋЕНИ ИМПРЕСУМ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА

Обавеза објављивања

Члан 34.

У сваком медију обавезно се објављују основни подаци о медију у облику импресума, скраћеног импресума, односно идентификације.

Садржај

Члан 35.

Импресум медија садржи: назив медија, назив и седиште издавача, адресу електронске поште или интернет странице, лична имена одговорног уредника медија и одговорних уредника за поједина издања, рубрике, односно програмске целине, податке о надлежним регулаторним, односно надзорним телима, као и регистрациони број медија.

Поред података из става 1. овог члана импресум пружаоца аудио и аудио-визуелних медијских услуга обавезно садржи и датум емитовања програма и време емитовања импресума, као и ознаке фреквенције, односно телевизијског канала на коме се програм емитује, а импресум новинске агенције – датум достављања информација.

Скраћени импресум новина садржи назив и датум издавања новина.

Идентификација телевизијског програма садржи карактеристичну ознаку аудио-визуелне медијске услуге, односно телевизијског програма.

Идентификација радио програма садржи назив радио програма и радио фреквенције на којима се емитује програм.

Скраћени импресум новинске агенције садржи назив сервиса и датум достављања информације.

Начин објављивања

Члан 36.

Импресум мора бити целовито и видно објављен и јасно одвојен од осталог садржаја медија.

Импресум и скраћени импресум новина објављују се у сваком броју и на сваком примерку новина.

Скраћени импресум новина објављује се на маргини сваке странице.

Импресум телевизијског и радио програма објављује се на почетку и на крају програма, сваког дана кад се програм емитује, а ако се програм непрекидно емитује, сваког дана између поноћи и два сата.

Идентификација телевизијског програма објављује се све време трајања програма.

Идентификација радио програма објављује се најмање једном на свака два сата трајања програма.

Импресум новинске агенције објављује се најмање једном дневно.

Скраћени импресум новинске агенције објављује се уз сваку објављену информацију.

Импресум, скраћени импресум, односно идентификација осталих медија објављује се на погодан начин, сходно одредбама овог члана.

VI. ЈАВНОСТ ПОДАТАКА О МЕДИЈИМА И РЕГИСТАР

Регистар медија

Члан 37.

Регистар медија (у даљем тексту: Регистар) води Агенција за привредне регистре Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), у складу са законом којим се уређује правни положај Агенције, законом којим се уређује поступак регистрације у Агенцији и овим законом.

Сврха Регистра

Члан 38.

Сврха Регистра медија је обезбеђивање јавности података о медијима.

Садржина Регистра и предмет регистрације

Члан 39.

У Регистар се региструју:

- 1) назив и регистарски број медија из члана 29. овог закона;
- 2) лично име и ЈМБГ домаћег физичког лица или број пасоша и држава издавања пасоша страног физичког лица које је одговорни уредник медија;
- 3) број дозволе за пружање медијске услуге за електронске медије;
- 4) податак о језику на коме се медиј издаје, односно на коме се пружа медијска услуга;

- 5) податак о интернет, електронским и другим формама медија;
- 6) интернет адреса за медије који се искључиво дистрибуирају путем интернета;
- 7) пословно име/назив, седиште и матични број издавача медија/пружаоца медијске услуге;
- 8) документ који садржи податке о правним и физичким лицима која непосредно или посредно имају више од 5% удела у оснивачком капиталу издавача, податке о њиховим повезаним лицима у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава и податке о другим издавачима у којима та лица имају више од 5% удела у оснивачком капиталу;
- 9) податке о износу новчаних средстава додељених медију на име државне помоћи, у складу са одредбама овог закона;
- 10) податке о износу новчаних средстава добијених од органа јавне власти под којима се подразумевају државни органи, органи територијалне аутономије, органи јединица локалне самоуправе, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, као и правна лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: орган јавне власти);
- 11) податак о просечно продатом тиражу медија у календарској години;
- 12) друге документе на основу којих је извршена регистрација;
- 13) датум и време регистрације;
- 14) промене регистрованих података;
- 15) датум и време регистрације промене података.

Документ из става 1. тачка 8) овог члана обавезно садржи пословно име/назив, седиште и матични/регистарски број правног лица, лично име и ЈМБГ домаћег физичког лица или број пасоша и назив државе која је издала пасош страног физичког лица, као и њихово појединачно процентуално учешће у управљачким правима.

Подносилац пријаве за регистрацију података из става 1. тач. 9) и 10) овог члана је орган јавне власти.

Подаци о новчаним средствима из става 1. тач. 9) и 10) овог члана пријављују се Регистру најкасније 15 дана од дана доношења одлуке о додели средстава.

Подаци о просечно продатом тиражу из става 1. тачке 11) овог члана, за претходну календарску годину пријављују се Регистру до 31. марта текуће године.

Регистровани и/или објављени подаци о физичком лицу нису јавно доступни, осим личног имена.

Промене регистрованих података и докумената

Члан 40.

Промене регистрованих података пријављују се Регистру најкасније у року од 15 дана од дана када је промена настала.

Брисање медија из Регистра

Члан 41.

Медиј се брише из Регистра на основу пријаве издавача.

Регистратор по службеној дужности брише медиј из Регистра:

- 1) на основу решења надлежног државног органа у вези са чланом 47. овог закона;
- 2) по брисању издавача из регистра у коме је био регистрован;
- 3) из другог разлога прописаног посебним законом.

Решење о регистрацији

Члан 42.

Решење Регистратора који води Регистар (у даљем тексту: Регистратор) коначно је и против њега се може покренути управни спор.

Документација за регистрацију

Члан 43.

Министарство надлежно за послове јавног информисања прописује документацију која се прилаже у поступку регистрације медија у Регистар.

Последице неуписивања

Члан 44.

Издавачу медија који није уписан у Регистар, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, не може суфинансирати пројекте нити на други начин додељивати државну помоћ.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, као ни установа, предузеће и друго правно лице које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, не могу се оглашавати нити користити друге услуге медија из става 1. овог члана.

VII. ЗАШТИТА МЕДИЈСКОГ ПЛУРАЛИЗМА

Забрана нарушавања медијског плурализма

Члан 45.

Ради спречавања настанка или јачања претежног утицаја у области јавног информисања, који значајно ограничава медијски плурализам, није дозвољено обједињавање:

- оснивачких, односно управљачких права у два или више издавача дневних новина које објављују информације из свих области друштвеног живота, чији укупан годишњи тираж прелази 50% продатог или на други начин реализованог тиража дневних новина на територији Републике Србије, у календарској години која претходи обједињавању;

- оснивачких односно управљачких права у два или више издавача који пружају аудио, односно аудио-визуелне медијске услуге, чији збирни удео у слушаности, односно гледаности прелази 35% од укупне слушаности, односно гледаности у зони покривања, у календарској години која претходи обједињавању.

Обједињавање оснивачких, односно управљачких права подразумева могућност одлучујућег утицаја на вођење послова у два или више издавача, а нарочито у својству контролног (матичног) друштва, односно контролног члана или акционара, на основу својине или других имовинских права на имовини или делу имовине, на основу права из уговора, споразума или из хартија од вредности, по основу потраживања или средстава за обезбеђење потраживања или на основу услова пословне праксе.

Ст. 1. и 2. овог члана не доводе у питање примену одредаба закона којим се регулише заштита конкуренције.

Члан 46.

Није дозвољено стицање учешћа преко 50% у оснивачком капиталу између издавача дневних новина, које објављују информације из свих области друштвеног живота, с просечним дневним реализованим тиражом већим од 50.000 примерака годишње, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијске услуге.

Лице које се поред делатности издавача медија, бави и дистрибуцијом медијских садржаја, дужно је да делатност издавача медија обавља преко повезаног правног лица.

Повезаним правним лицима у смислу овог закона сматрају се лица која су повезана тако да једно или више њих има могућност одлучујућег утицаја на вођење послова другог или других правних лица, а нарочито утицај који произилази из:

1) својства контролног (матичног) друштва, односно контролног члана или акционара, самостално или заједничким деловањем, по правилима о повезаним привредним друштвима у смислу закона којим се уређује положај привредних друштава;

2) својинских или других права на имовини или делу имовине другог правног лица;

3) уговора, споразума или из власничких права на хартијама од вредности;

4) потраживања, средстава обезбеђења или услова пословне праксе чији је титулар, односно које одређује контролно лице.

Утврђивање угрожавања медијског плурализма

Члан 47.

Постојање угрожавања медијског плурализма за штампане медије утврђује министарство надлежно за послове јавног информисања, а у случајевима обједињавања или унакрсног стицања учешћа чији је учесник најмање један електронски медиј, независно регулаторно тело надлежно за електронске медије, у складу са законом којим се уређује област електронских медија.

Министарство надлежно за послове јавног информисања покреће поступак из става 1. овог члана по пријави заинтересованог лица.

Кад утврди да је угрожен медијски плурализам, министарство из става 2. овог члана упозорава на то издавача и одређује му да, у року од шест месеци од дана пријема упозорења, поднесе доказе о томе да је својим радњама отклонио узроке угрожавања медијског плурализма.

Министарство из става 2. овог члана, по службеној дужности обавештава Регистратора о издатом упозорењу издавачу.

Ако издавач штампаног медија не поступи по упозорењу из става 3. овог члана, Регистратор, на основу решења министарства надлежног за послове јавног информисања, брише медиј из Регистра.

VIII. УРЕДНИЦИ, НОВИНАРИ, ПРОФЕСИОНАЛНА УДРУЖЕЊА НОВИНАРА И ПРЕДСТАВНИЦИ ИНОСТРАНИХ МЕДИЈА

Уредници

Члан 48.

Медиј мора имати одговорног уредника.

Главни уредник медија има својство одговорног уредника тог медија.

Одговорни уредник за поједино издање, рубрику, односно програмску целину одговара за садржај који уређује.

Одговорни уредник не може бити лице које ужива имунитет од одговорности.

За одговорног уредника именује се лице које има пребивалиште на територији Републике Србије.

Право новинара на објављивање тврдњи и изношење ставова и мишљења

Члан 49.

Новинару не може престати радни однос, умањити се уговорена зарада или уговорена накнада за рад, нити се на други начин ставити у неповољнији положај због тога што је у јавном гласилу објавио истиниту тврдњу или изнео мишљење, као ни због тога што је своје мишљење изнео ван медија као лични став.

Право новинара да одбије извршење налога

Члан 50.

Новинар има право да одбије да изврши налог уредника ако би се поступањем у складу с тим налогом кршио пропис, правила струке и етика новинарске професије.

Право новинара на аутентичност прилога

Члан 51.

Прилог новинара чији је смисао измењен у уређивачком поступку не сме се објавити под његовим именом без његовог пристанка.

Новинарска тајна

Члан 52.

Новинар није дужан да открије извор информације, осим података који се односе на кривично дело, односно учиниоца кривичног дела за које је као казна прописан затвор у трајању од најмање пет година, ако се подаци за то кривично дело не могу прибавити на други начин.

Слобода професионалног удруживања

Члан 53.

Новинари могу слободно оснивати своја удружења, у складу са законом којим се уређују удружења.

Право удружења у судском поступку

Члан 54.

Удружење новинара има правни интерес за мешање у радном спору у коме учествује члан тог удружења, ако се он томе не противи.

Представници иностраних медија и дописништва иностранних медија

Члан 55.

Представник иностраног медија (уредник, новинар, фото-репортер, сниматељ и други сарадници) и дописништво иностраног медија, имају у обављању своје делатности иста права и дужности као и домаћи уредник, новинар, остали сарадници и медији.

Ради лакшег обављања новинарског посла, представник иностраног медија и дописништво иностраног медија могу да се упишу у евиденцију иностраних представника и дописништава, која се води у министарству надлежном за послове јавног информисања, на основу чега им се издаје одговарајућа легитимација.

Страно дописништво, као организовано представништво страног медија, стиче својство правног лица уписом у евиденцију.

Министарство надлежно за послове јавног информисања ближе уређује начин вођења и уписа у евиденцију и издавање легитимација из става 2. овог члана.

IX. ДИСТРИБУЦИЈА МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА

Слобода дистрибуције

Члан 56.

Дистрибуција домаћих и страних медија и медијских садржаја је слободна.

Слобода дистрибуције из става 1. овог члана обезбеђује јавности приступ медију и медијском садржају у дистрибутивној мрежи, без обзира на средства којима се медиј чини доступним јавности.

Дистрибуција медија без импресума

Члан 57.

Дистрибутер има право да одбије да дистрибуира медиј без импресума.

У случају спора поводом информације објављене у медију који је дистрибутер прихватио да дистрибуира без импресума, одговорност сноси и дистрибутер.

Забрана одбијања дистрибуције

Члан 58.

Лице које се бави дистрибуцијом медија не сме да одбије дистрибуцију медија примењујући неједнаке услове дистрибуције у односу на различите учеснике на медијском тржишту, као ни на други начин значајно ограничавати, нарушавати или спречавати конкуренцију на релевантном медијском тржишту, на територији Републике Србије, сходно одредбама закона којим се регулише заштита конкуренције.

Издавач медија чија је дистрибуција обустављена у целости или у значајном делу повредом забране из става 1. овог члана има право да пред надлежним судом захтева накнаду штете коју је услед тога претрпео.

Накнада штете настала повредом одредбе става 1. овог члана одређује се посебно узимајући у обзир вредност непродатог тиража, односно удела у аудиторијуму, као и вредност продатог огласног простора у непродатом тиражу, односно у аудио и аудио-визуелној медијској услузи која није пружена.

Поступак по захтеву из става 2. овог члана хитан је.

У поступку из става 2. овог члана надлежни суд на предлог издавача медија одређује привремену меру којом се обавезује лице које се бави дистрибуцијом медија да до правноснажног окончања поступка настави да обавља дистрибуцију тог медија.

О предлогу из става 5. овог члана надлежни суд одлучује у року од осам дана од дана подношења предлога и своју одлуку одмах доставља издавачу медија, одговорном уреднику медија и лицу које се бави дистрибуцијом медија.

Забрана дистрибуције информације или другог медијског садржаја

Члан 59.

На предлог надлежног јавног тужиоца, надлежни суд може забранити дистрибуцију информације или другог медијског садржаја (у даљем тексту: информација) ако је то неопходно у демократском друштву и ако се у информацији позива на:

- 1) акт непосредног насилног рушења уставног поретка;
- 2) акт непосредног насиља према лицу или групи на основу расе, националне припадности, вероисповести, сексуалне опредељености, инвалидитета или другог личног својства, а од објављивања информације непосредно прети озбиљна и непоправљива последица чије се наступање не може спречити на други начин.

Предлог за забрану

Члан 60.

Предлог за забрану дистрибуције информације (у даљем тексту: предлог за забрану) подноси надлежни јавни тужилац.

Предлогом за забрану може се захтевати да се забрани дистрибуција информације из члана 59. овог закона, да се одузму примерци новина који садрже ту информацију ако се сврха забране може постићи само на тај начин, односно да се забрани ширење такве информације путем другог медија.

Привремена забрана

Члан 61.

На предлог надлежног јавног тужиоца, надлежни суд може донети решење о привременој забрани дистрибуције информације до правноснажне одлуке о забрани.

О предлогу из става 1. овог члана суд одлучује у року од шест сати од његовог подношења.

Надлежни суд дужан је да решење о привременој забрани одмах достави издавачу, одговорном уреднику, као и дистрибутеру или штампарији.

Надлежни суд налаже министарству надлежном за унутрашње послове да онемогући дистрибуцију информације на основу решења из става 1. овог члана.

Претрес

Члан 62.

Претрес по предлогу за забрану мора се одржати у року од 24 сата од тренутка пријема предлога.

Претрес из става 1. овог члана може се одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају.

Решење по предлогу за забрану

Члан 63.

Решење о предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања.

Решење се мора писмено израдити и његов оверени препис доставити странкама у року од три дана од дана објављивања.

Одбијање предлога за забрану

Члан 64.

У одлуци којом се одбија предлог за забрану, ставља се ван снаге мера онемогућавања привремене дистрибуције информације из члана 61. став 1. овог закона.

Жалба надлежног јавног тужиоца против одлуке из става 1. овог члана не одлаже њено извршење.

Накнада штете

Члан 65.

Ако суд одбије предлог за забрану, издавач има право на накнаду штете која је проузрокована неоснованом привременом забраном.

Жалба против решења првостепеног суда

Члан 66.

Жалба против решења првостепеног суда о предлогу за забрану подноси се у року од три дана од дана достављања преписа решења.

Жалба се не доставља противној странци на одговор.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд може позвати и саслушати странке.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од три дана од дана пријема жалбе са списима.

Сходна примена правила кривичног поступка

Члан 67.

Ако овим законом није другачије одређено, у поступку за забрану дистрибуције информације сходно се примењују одредбе закона којим се уређује кривични поступак.

Х. ПРИВРЕМЕНО ЧУВАЊЕ МЕДИЈСКОГ ЗАПИСА И ПРАВО УВИДА

Обавеза издавача

Члан 68.

Издавач је дужан да чува један примерак медијског записа (у даљем тексту: запис), и то:

- 1) новина - сваки број сваког издања - 60 дана од дана објављивања;
- 2) снимка објављене радио или телевизијске емисије - 30 дана од дана објављивања;
- 3) другог записа - 30 дана од дана њиховог објављивања.

Право на увид и право на копију

Члан 69.

Издавач је дужан да чуване записе стави на увид и достави њихову копију на захтев суда, другог надлежног државног органа, регулаторног тела за област електронских медија, као и заинтересованог лица, без одлагања, а најкасније у року од три дана од дана пријема писменог захтева.

Остваривање права на увид

Члан 70.

Увид у запис врши се у просторији издавача одређеног дана у току радног времена.

Лицу које није у стању да без пратиоца изврши увид у запис, омогућава се да то учини уз помоћ пратиоца.

Накнада

Члан 71.

Увид у запис се не наплаћује.

За израду копије записа може се захтевати накнада нужних трошкова копирања.

На захтев суда, надлежног државног органа, као и регулаторног тела за област електронских медија, копија записа се израђује и доставља без накнаде, ако је захтев у вези са обављањем послова из њихове надлежности.

Злоупотреба права на увид у запис медија

Члан 72.

Издавач има право да одбије захтев за увид и израду копије записа ако тражилац злоупотребљава своје право, а нарочито ако неразумно често подноси захтев или ако понавља захтев за увид у исти или већ добијени запис.

XI. ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

Претпоставка невиности

Члан 73.

У циљу заштите људског достојанства, као и угледа и непристрасности суда или другог надлежног органа, нико се у медију не сме означити учиниоцем кажњивог дела, односно огласити кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда.

Објављивање информација у вези с кривичним поступком

Члан 74.

Информације из кривичног поступка који је у току могу се објавити ако су изнете на главном претресу или ако су прибављене или ако су могле бити добијене од органа јавне власти на основу закона којим се уређује приступ информацијама од јавног значаја.

Забрана говора мржње

Члан 75.

Идејама, мишљењем, односно информацијама, које се објављују у медијима не сме се подстицати дискриминација, мржња или насиље против лица или групе лица због њиховог припадања или неприпадања некој раси,

вери, нацији, полу, због њихове сексуалне опредељености или другог личног својства, без обзира на то да ли је објављивањем учињено кривично дело.

Ослобађање од одговорности

Члан 76.

Не постоји повреда забране говора мржње ако је информација из члана 75. овог закона део новинарског текста, а објављена је:

1) без намере да се подстиче на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 75. овог закона, посебно ако је таква информација део објективног новинарског извештаја;

2) с намером да се критички укаже на дискриминацију, мржњу или насиље против лица или групе лица из члана 75. овог закона или на појаве које представљају или могу да представљају подстицање на такво понашање.

Заштита малолетника

Члан 77.

У циљу заштите слободног развоја личности малолетника, посебно се мора водити рачуна да садржај медија и начин дистрибуције медија не нашкоде моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника.

Забрана јавног излагања порнографије

Члан 78.

Не сме се на начин доступан малолетницима јавно излагати штампани медиј са порнографским садржајем.

Штампани медиј са порнографским садржајем на насловној и последњој страни не сме да садржи порнографију, а мора имати видно упозорење да садржи порнографију, као и упозорење да није намењен малолетницима.

На порнографске аудио и аудио-визуелне медијске садржаје, као и на садржаје који се дистрибуирају путем интернета примењују се одредбе посебног закона којим се уређују електронски медији.

XII. ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛИЧНОСТИ

Достојанство личности и право на аутентичност

Члан 79.

Достојанство личности (част, углед, односно пијетет) лица на које се односи информација правно је заштићено.

Објављивање информације којом се врши повреда части, угледа или пијетета, односно лице приказује у лажном светлу приписивањем особина или својстава које оно нема, односно одрицањем особина или својстава које има, није допуштено ако интерес за објављивање информације не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност, а нарочито ако се тиме не доприноси јавној расправи о појави, догађају или личности на коју се информација односи.

Приказом или описом сцене насиља у медију или медијском садржају не сме се повредити достојанство жртве насиља.

Карикатурално, сатирично, колажно и друго слично приказивање лица, не сматра се повредом достојанства, односно права на аутентичност.

Приватан живот и лични записи

Члан 80.

Информација из приватног живота, односно лични запис (писмо, дневник, забелешка, дигитални запис и сл.), запис лика (фотографски, цртани, филмски, видео, дигитални и сл.) и запис гласа (магнетофонски, грамофонски, дигитални и сл.), не може се објавити без пристанка лица чијег се приватног живота информација тиче, односно лица чије речи, лик односно глас садржи, ако се при објављивању може закључити које је то лице.

Малолетник се не сме учинити препознатљивим у информацији која може да повреди његово право или интерес.

Пристанак је потребан и за непосредно преношење лика или гласа путем телевизије, радија и слично.

Информација и запис из става 1. овог члана не могу се објавити без пристанка онога на кога се односе, ако би објављивањем било повређено његово право на приватност или које друго право.

Пристанак дат за једно објављивање, за одређени начин објављивања, односно за објављивање у одређеном циљу не сматра се пристанком за поновљено објављивање, за објављивање на други начин, односно за објављивање за друге циљеве.

Пристанак других лица

Члан 81.

Ако је лице из члана 80. ст. 1, 2. и 4. овог закона умрло, пристанак дају његов супружник, дете од навршене шеснаесте године живота самостално, родитељ, брат, сестра, правно лице чији је умрли био учесник (орган, члан, запослени) ако се информација, односно запис односи на његово учешће у том правном лицу или лице које је умрли за то одредио.

Престанком правног лица не престаје право учесника правног лица кога се лично тиче информација, односно запис.

Сматра се да је пристанак дат чим га је дало једно од лица из става 1. овог члана, без обзира на то да ли су друга лица одбила да га дају.

Кад није потребан пристанак за објављивање

Члан 82.

Информација из приватног живота, односно лични запис може се изузетно објавити без пристанка лица из чл. 80. и 81. овог закона ако у конкретном случају интерес јавности да се упозна са информацијом, односно записом претеже у односу на интерес да се спречи објављивање.

Сматра се да интерес јавности из става 1. овог члана претеже у односу на интерес да се спречи објављивање информације из приватног живота, односно личног записа лица, нарочито:

1) ако је то лице информацију, односно запис наменило јавности, односно доставило медију у циљу објављивања;

2) ако се информација, односно запис, односи на личност, појаву или догађај од интереса за јавност, посебно ако се односи на носиоца јавне или политичке функције, а објављивање информације је у интересу националне безбедности, јавне сигурности или економске добробити земље, ради спречавања нереда или злочина, заштите здравља или морала, или заштите права и слобода других;

3) ако је лице својим јавним изјавама, односно понашањем у приватном, породичном или професионалном животу привукло пажњу јавности и на тај начин дало повода за објављивање информације, односно записа;

4) ако је информација саопштена, односно ако је запис начињен у јавној скупштинској расправи или у јавној расправи у неком скупштинском телу;

5) ако је објављивање у интересу правосуђа, националне безбедности или јавне безбедности;

6) ако се лице није противило прибављању информације, односно прављењу записа, иако је знало да се то чини ради објављивања;

7) ако је објављивање у интересу науке или образовања;

8) ако је објављивање потребно ради упозорења на опасност (спречавање заразне болести, проналажење nestалог лица, спречавања преваре и сл.);

9) ако се запис односи на мноштво ликова или гласова (навијача, концертне публике, демонстраната, уличних пролазника и сл.);

10) ако се ради о запису с јавног скупа;

11) ако је лице приказано као део пејзажа, природе, панораме, насељеног места, трга, улице или као део сличног призора.

XIII. ОДГОВОР НА ИНФОРМАЦИЈУ И ИСПРАВКА ИНФОРМАЦИЈЕ

Право на одговор

Члан 83.

Лице на које се односи информација, која може да повреди његово право или интерес, може од одговорног уредника захтевати да, без накнаде, објави одговор у коме оно тврди да је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета.

Ако одговорни уредник не објави одговор, а за то не постоји неки од разлога за необјављивање одређен овим законом, као и ако одговор објави на непрописан начин, ималац права на одговор може против одговорног уредника поднети тужбу за објављивање одговора.

У парници ради објављивања одговора расправља се само о чињеницама, одређеним овим законом, од којих зависи обавеза одговорног уредника да објави одговор.

Право на исправку

Члан 84.

Лице чије су право или интерес повређени неистинитом, непотпуном или нетачно пренетом информацијом може тужбом захтевати да суд одговорном

уреднику нареди да, без накнаде, објави исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете.

У парници ради објављивања исправке расправља се о неистинитости, непотпуности или нетачности пренете информације, као и о томе да ли је информацијом повређено право или интерес тужиоца.

Право осталих лица на одговор и исправку

Члан 85.

За лице неспособно да се само стара о својим интересима, одговор односно тужбу за објављивање одговора и тужбу за објављивање исправке, подноси његов законски заступник, а за правно лице – овлашћени орган правног лица.

Учесник правног лица (члан, орган, запослени) има право на самосталан одговор и исправку, ако се објављена информација односи како на правно лице тако и лично на учесника.

Ако је лице на које се односи информација умрло, право на одговор и исправку, имају: супружник, деца, родитељи, правно лице чији је учесник био умрли кад се информација тиче његовог учешћа у правном лицу, друга лица чију успомену на умрлог може да повреди, односно повређује објављена информација.

Ако је правно лице на које се односи информација престало да постоји, право на одговор и исправку, имају учесници у правном лицу.

Објављивањем одговора и исправке, једног од лица из ст. 3. и 4. овог члана, престаје право на одговор и исправку осталих лица кад се захтевани одговор и исправка, односи на исте делове информације.

Рок за захтев за објављивање одговора

Члан 86.

Захтев за објављивање одговора подноси се одговорном уреднику у року од 30 дана од дана објављивања информације у дневној новини или дневној радио или телевизијској емисији, односно 60 дана од дана објављивања информације у периодичној новини или повременој радио или телевизијској емисији.

Ако одговор подноси лице чије је пребивалиште или боравиште у иностранству, рок износи 60 дана.

Рок за објављивање одговора

Члан 87.

Одговорни уредник дужан је да одговор објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа одговора.

Одговор на информацију која се односи на учесника у предизборној кампањи, објављује се у првом наредном броју, односно у првој наредној емисији од приспећа одговора.

Рок за тужбу због необјављивања одговора

Члан 88.

Ако одговорни уредник не објави одговор, тужба због необјављивања одговора подноси се у року од 30 дана од дана истека рока за објављивање из члана 87. овог закона.

Рок за објављивање одговора на основу пресуде

Члан 89.

Ако усвоји тужбени захтев за објављивање одговора, суд налаже одговорном уреднику да објави одговор без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде да се одговор објави.

Ако се информација на коју се одговара односи на учесника у предизборној утакмици, одговор се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде да се одговор објави.

Рок за тужбу за објављивање исправке

Члан 90.

Тужба за објављивање исправке подноси се у року од 90 дана од дана објављивања информације.

Рок за објављивање исправке

Члан 91.

Одговорни уредник дужан је да исправку објави без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа пресуде да се објави исправка.

Ако се информација која се исправља односи на учесника у предизборној утакмици, исправка се објављује у првом наредном броју, односно првој наредној емисији од приспећа пресуде да се објави исправка.

Рокови у случају смрти, односно престанка правног лица

Члан 92.

Ако се информација односи на лице које је умрло, односно на правно лице које је престало да постоји, у току рока за тражење објављивања одговора или исправке односно рока за тужбу за објављивање одговора или исправке, рок тече изнова од дана смрти лица, односно од дана престанка правног лица.

Судски пенал и прилог уз тужбу

Члан 93.

Тужилац може тражити да суд туженом нареди објављивање одговора, односно исправке, под претњом плаћања одређеног примереног новчаног износа тужиоцу за случај необјављивања.

Уз тужбу се обавезно прилаже примерак или копија штампаног медија у коме је објављена информација, односно, по могућности, тонски или видео запис емисије у којој је објављена информација.

Налог за достављање аудио, односно аудио -визуелног записа

Члан 94.

Одговорни уредник медија у којем је објављена информација дужан је да по достављању тужбе за објављивање одговора, односно исправке, а на захтев суда, без одлагања достави суду аудио, односно аудио-визуелни запис емисије.

Подношење више одговора

Члан 95.

Ако овлашћено лице у року поднесе више садржински различитих одговора, било истовремено било један за другим, одговорни уредник објављује онај који је означен као меродаван.

Ако ниједан одговор није означен као меродаван, одговорни уредник објављује последњи приспели одговор, а ако су одговори приспели истовремено, објављује онај који је најпотпунији у смисли члана 83.став 1. овог закона.

Начело једнаке делотворности информације и одговора, односно исправке

Члан 96.

Одговор, односно исправка објављује се у истом делу медија, у истом издању, у истој рубрици, на истој страници, са истом опремом, односно у истом делу емисије, као што је била објављена информација на коју се одговара, и то под истим насловом, а уз ознаку „одговор”, односно „исправка”.

Ако опрема информације на коју се одговара, односно која се исправља садржи илустрације (табеле, фотографије, цртеже, видео-запис и др.), може их садржати и одговор, односно исправка.

Одговор, односно исправка објављује се у целости, осим ако је информација на коју се одговара, односно која се исправља објављивана у наставцима, а обим одговора, односно исправке изискује објављивање у наставцима.

Ако је емисија у којој је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља била једина или последња у серији, одговор, односно исправка објављује се у најсроднијој емисији или у најприближнијем термину.

Ако је медиј у коме је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља престао да постоји, одговор, односно исправка објављује се у сродном медију на трошак лица које је било издавач или одговорни уредник у време објављивања информације на коју се одговара, односно која се исправља, односно на трошак правног следбеника издавача.

Ако се у истом медију поново објављује информација за коју је објављен одговор, мора се истовремено означити да је објављен одговор, чији је, кад и где је објављен, а на захтев, објавити и одговор.

Ако се у медију поново објављује информација за коју је објављена исправка, мора се истовремено објавити и исправка.

Ако се у другом медију објављује информација за коју је објављен одговор, односно исправка, мора се на захтев објавити одговор, односно исправка.

Одговор, односно исправка објављује се на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља.

Ако је одговор, односно исправка написана на језику који је различит од језика на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља, одговорни уредник дужан је да објави одговор, односно исправку, ако лице које има право на одговор, односно исправку, преведе о свом трошку одговор, односно исправку, на језик на којем је објављена информација на коју се одговара, односно која се исправља.

Забрана преиначења и коментарисања одговора и исправке

Члан 97.

Одговор, односно исправка објављује се без измена, изостављања и допуна.

Дозвољене су најнеопходније лекторске измене које не мењају смисао.

Ако је објављени одговор, односно исправка, преиначена у целисти или делом, одговорни уредник је дужан, да на захтев, објави изворни текст одговора, односно исправке, односно изворне делове одговора, односно исправке.

Није допуштено коментарисати одговор, односно исправку у истом броју медија, односно у истој емисији у којој се објављује одговор, односно исправка, нити у другим емисијама на дан објављивања одговора, односно исправке.

Разлози за необјављивање одговора

Члан 98.

Одговорни уредник није дужан да објави одговор, односно суд неће наредити одговорном уреднику да објави одговор:

- 1) ако је одговор поднело лице на које се информација не односи или друго неовлашћено лице;
- 2) ако је већ објављен одговор исте садржине неког од овлашћених лица;
- 3) ако је у истом медију у другом, једнако вредном облику већ објављена реакција овлашћеног лица исте садржине (као интервју, изјава и друго);
- 4) ако није правноснажно окончана парница ради објављивања раније поднетог одговора на исту информацију;
- 5) ако у захтеву за објављивање одговора подносилац није навео своје име и адресу, односно назив и седиште, као и ако није потписао одговор лично, односно ако уз одговор који је поднет преко пуномоћника није приложено специјално пуномоћје;
- 6) ако се одговор не односи на информацију на коју подносилац тврди да одговара;
- 7) ако није означена информација на коју се одговара (наслов информације, број и страница новина где је објављена, назив емисије и време емитовања и сл.), а одговорни уредник не може да утврди на коју се информацију односи;

8) ако се одговор односи на мишљење, а не на тврдњу о чињеницама, или ако одговор не садржи тврдњу о чињеницама, већ мишљење;

9) ако се одговором не оспорава истинитост, потпуност или тачност преноса информације, као и ако се одговор односи на информацију која може бити неистинита, непотпуна или нетачно пренета, али не повређује право или интерес лица;

10) ако одговор није на језику на којем је објављена информација на коју се одговара, нити је накнадно преведен на тај језик;

11) ако је одговор непримерено дужи од информације, а подносилац га не скрати у року за подношење одговора;

12) ако је одговор поднет по истеку рока за подношење одговора;

13) ако је одговор нечитљив, неразумљив или бесмислен, а није уређен пре истека рока за подношење одговора;

14) ако објављивање одговора због његове садржине може изазвати забрану дистрибуције информације, казнену или грађанско- правну одговорност;

15) ако је већ објављена исправка исте информације на коју се одговара или ако је на други начин постигнут учинак ради кога се тражи објављивање одговора, осим ако се ради о поновљеном објављивању информације;

16) ако је истинитост, потпуност или тачност преноса информације на коју се одговара очигледна, општепозната или утврђена правноснажним актом надлежног органа;

17) ако се садржина информације на коју се одговара подудара са садржином информације коју је ауторизовало лице које захтева објављивање одговора;

18) ако је неистинитост, непотпуност или нетачност преноса информације на коју се одговара безначајна;

19) ако се одговор односи на информацију саопштenu у јавној скупштинској расправи, јавној расправи у неком скупштинском телу или у судском поступку.

Разлози за необјављивање одговора важе и за необјављивање дела одговора.

Обавештавање о разлогу необјављивања одговора

Члан 99.

Ако се новине издају, односно радио или телевизијска емисија објављује у размацима дужим од 30 дана, одговорни уредник дужан је да у року од седам дана од дана пријема захтева за објављивање одговора обавести подносиоца захтева о разлогу због кога одбија да објави одговор.

Разлози да суд не нареди објављивање исправке

Члан 100.

Суд неће наложити одговорном уреднику да објави исправку или део исправке: ако тужилац не докаже да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета; ако је информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета, а суд утврди да не повређује право лица на које се односи;

ако постоји неки од разлога за необјављивање наведених у члану 98. став 1. тач. 1), 2), 4) и 6)-18) овог закона, који сходно важе за исправку.

XIV. ДРУГИ ОБЛИЦИ СУДСКЕ ЗАШТИТЕ

Садржина тужбених захтева

Члан 101.

Ако се објављивањем информације, односно записа повређује претпоставка невиности, забрана говора мржње, права и интереси малолетника, забрана јавног излагања порнографског садржаја, право на достојанство личности, право на аутентичност, односно право на приватност, у складу са одредбама овог закона, тужбом се може захтевати:

- 1) утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно интерес;
- 2) пропуштање објављивања, као и забрана поновног објављивања информације, односно записа;
- 3) предаја записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикација и слично).

Активна легитимација

Члан 102.

Право на подношење тужбе из члана 101. има лицу које је лично повређено објављивањем информације, односно записа.

Право на подношење тужбе из става 1. овог члана има и правно лице чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забране говора мржње и права и интереса малолетника.

Ако се информација, односно запис односи на одређено лице, правно лице из става 2. овог члана може поднети тужбу само уз пристанак лица на које се информација односи.

Пасивна легитимација

Члан 103.

Тужба из члана 101. овог закона подноси се против одговорног уредника медија у коме је информација, односно запис објављен.

Привремена забрана поновног објављивања информације

Члан 104.

Лице чије би право било повређено објављивањем информације, односно записа из члана 101. овог закона може захтевати да суд привременом мером, најдуже до правноснажног окончања поступка, забрани одговорном уреднику да поново објави исту информацију, односно запис.

Подносилац тужбе мора учинити вероватним да постоји конкретна опасност да ће информација, односно запис бити поново објављен, као и да би се поновним објављивањем информације, односно записа повредило његово право или интерес из члана 101. овог закона.

Суд о предлогу за одређивање привремене мере мора одлучити без одлагања, а најкасније у року од 48 сати од подношења предлога.

Приговор против одлуке о одређивању привремене мере изјављује се у року од 48 сати од пријема одлуке, а суд о приговору одлучује у року од 48 сати.

Судски пенал

Члан 105.

Уз тужбу из члана 101. тач. 2) и 3) овог закона, као и уз предлог за привремену забрану поновног објављивања информације из члана 104. овог закона може се захтевати да надлежни суд запрети одговорном уреднику да ће платити примерени новчани износ тужиоцу ако поступи противно одлуци суда.

Примена других одредаба овог закона

Члан 106.

На тужбе из члана 101. овог закона сходно се примењују одредбе чл. 86, 91, 92, члана 93. став 2. и члана 94. овог закона.

XV. ИНФОРМАЦИЈА О ИСХОДУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

Право на објављивање информације

Члан 107.

Ако је у медију објављена информација да је против одређеног лица покренут кривични поступак, то лице има право, кад се поступак оконча, да од одговорног уредника захтева да, без накнаде, објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности.

Ако одговорни уредник не објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности, а не постоји неки од разлога за необјављивање одређен овим законом, као и ако информацију објави на непрописан начин, ималац права може против одговорног уредника поднети тужбу за објављивање информације.

Рок за захтев и садржај информације

Члан 108.

Захтев из члана 107. овог закона подноси се одговорном уреднику најкасније у року од 30 дана од дана правноснажног окончања кривичног поступка.

Информација чије се објављивање тражи може да садржи само чињенице које се односе на правноснажно окончање поступка, а не и мишљење и коментар поводом првобитне информације.

Рок за објављивање информације

Члан 109.

Информација из члана 107. овог закона објављује се без одлагања, а најкасније у другом наредном броју дневних новина, односно у другој наредној дневној емисији од приспећа захтева за њено објављивање.

Разлози за необјављивање информације

Члан 110.

Одговорни уредник није дужан да објави информацију, односно део информације из члана 107. овог закона:

- 1) ако објављивање захтева неовлашћено лице;
- 2) ако је у истом медију већ објављена садржински истоветна, истинита и потпуна информација о окончању кривичног поступка;
- 3) ако овлашћено лице у захтеву за објављивање није навело своје име и адресу, односно назив и седиште;
- 4) ако у захтеву није означена првобитна информација, а не може се једноставно утврдити на коју се информацију односи;
- 5) ако информација садржи само мишљење или коментар поводом првобитне информације,
- 6) ако је информација или део информације о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе, односно ослобађању од одговорности неистинита;
- 7) ако је информација непримерене дужине, а подносилац, је не скрати на захтев одговорног уредника медија у року од 15 дана од дана достављања захтева;
- 8) ако је захтев за објављивање информације поднет по истеку рока;
- 9) ако је садржина информације или дела информације таква да би њено објављивање изазвало казнену или грађанско правну одговорност.

Примена других одредаба овог закона

Члан 111.

На објављивање информације о исходу кривичног поступка сходно се примењују одредбе чл. 88, 89, 92-94, 96. и 97. овог закона.

XVI. НАКНАДА ШТЕТЕ

Право на накнаду штете

Члан 112.

Лице на које се односи информација чије је објављивање у складу са овим законом забрањено, а које због њеног објављивања трпи штету, има право на накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са општим прописима и одредбама овог закона, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

Право на накнаду штете из става 1. овог члана има и лице којем није објављен одговор, исправка или друга информација чије је објављивање наложено одлуком надлежног суда, а које због необјављивања трпи штету.

Одговорност новинара и одговорног уредника

Члан 113.

Новинар, односно одговорни уредник одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом.

Објективна одговорност издавача

Члан 114.

Издавач одговара за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112. став 2. овог закона, без обзира на кривицу.

Солидарна одговорност

Члан 115.

Новинар, одговорни уредник и издавач солидарно одговарају за штету насталу објављивањем информације из члана 112. став 1. овог закона, као и за пропуштање објављивања информације из члана 112. став 2. овог закона.

Солидарна одговорност из става 1. овог члана не везује се за новинара, главног уредника и издавача другог медија.

Искључење одговорности

Члан 116.

Новинар, одговорни уредник и издавач не одговарају за штету ако је информација:

- 1) верно пренета из јавне скупштинске расправе или јавне расправе у скупштинском телу;
- 2) верно пренета из судског поступка, у складу са овим законом;
- 3) верно пренета с јавног скупа, а новинар је поступао с дужном новинарском пажњом;
- 4) садржана у документу органа јавне власти на који се примењује закон којим се уређује слободан приступ информацијама од јавног значаја, а јавност има оправдани интерес да за њу зна;
- 5) објављена у емисији која се емитује уживо, а новинар је поступао с дужном новинарском пажњом

За штету проузроковану објављивањем неистините или непотпуне информације која потиче од органа јавне власти одговара Република Србија, Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе чији је то орган, без обзира на кривицу.

Висина накнаде штете

Члан 117.

Приликом одлучивања о висини накнаде штете, суд посебно цени:

- 1) да ли је тужилац покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите у складу са одредбама овог закона;

2) да ли је тужени онемогућио тужиоцу да умањи штету објављивањем одговора, исправке или друге информације на основу одлуке надлежног суда.

Рок за тужбу за накнаду штете

Члан 118.

Тужба за накнаду штете подноси се у року од шест месеци од дана објављивања информације из члана 112. став 1, односно од дана када је тужени био дужан да објави информацију из члана 112. став 2. овог закона.

XVII. ПРАВО НА ДЕО ДОБИТИ

Члан 119.

Ако је објављеном информацијом, односно записом повређено лично достојанство, аутентичност, односно приватност лица, повређени има право да од издавача тужбом захтева део добити остварене објављивањем информације, односно записа, сразмерно томе колико је објављивање допринело остварењу добити, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању у складу са одредбама овог закона.

XVIII. ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ

Члан 120.

По захтеву тужиоца у парницама по тужби из чл. 101, 112. и 119. овог закона, суд налаже одговорном уреднику да правноснажну пресуду објави без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новина, односно у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна.

На објављивање пресуде из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе члана 93. став 1. и чл. 96. и 107. овог закона.

XIX. ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ПОСТУПКА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

Надлежност суда

Члан 121.

Тужба у поступку правне заштите на основу чл. 83, 84, 85. и 101, члана 107. став 2, чл. 112. и 119. овог закона подноси се надлежном суду на чијем подручју се налази седиште издавача.

Хитност поступка

Члан 122.

Поступак у парници по тужби из члана 121. овог закона је хитан.

Главна расправа

Члан 123.

У парници по тужби из члана 121. овог закона не заказује се припремно рочиште.

У парници по тужби за објављивање одговора од туженог се не тражи да поднесе одговор на тужбу, а у парницама по осталим тужбама суд налаже туженом да одговори на тужбу у року од осам дана од дана достављања тужбе.

У парници по тужби за објављивање одговора прво рочиште за главну расправу одржава се у року од осам дана од дана када је суд примио тужбу, а у парницама по осталим тужбама у року од 15 дана од дана пријема одговора на тужбу, односно од истека рока за одговор на тужбу.

У позиву тужиоцу назначује се да ће се у случају његовог изостанка с првог или било ког каснијег рочишта, сматрати да је тужбу повукао, а у позиву туженом – да се пресуда може донети у случају његовог изостанка с првог рочишта, као и да се у случају његовог изостанка с каснијег рочишта, пресуда доноси на основу до тада утврђеног чињеничног стања.

У парници по тужби из члана 121. овог закона нема мировања поступка.

У парници по тужби за објављивање одговора може се тражити повраћај у пређашње стање у року од једног дана од дана престанка изузетних околности, а у року од пет дана од дана пропуштања процесне радње.

Доношење пресуде и пресуда

Члан 124.

Суд доноси и јавно објављује пресуду одмах по закључењу главне расправе.

Оверени препис пресуде доставља се странкама у року од три дана од дана доношења пресуде.

Жалба

Члан 125.

Против пресуде странке могу изјавити жалбу у року од осам дана од дана достављања преписа пресуде.

Жалба се доставља противној страни на одговор без одлагања, а најдоцније у року од три дана од дана пријема жалбе.

Рок за одговор на жалбу износи три дана од дана пријема.

У парници по тужби за објављивање одговора жалба се не доставља противној страни на одговор.

У парници по тужби за објављивање одговора не примењују се одредбе о предаји поднеска телеграфским путем, предвиђене законом којим се уређује парнични поступак.

Благовремену и дозвољену жалбу, заједно са свим списима, првостепени суд доставља другостепеном суду у року од пет дана од дана пријема одговора на жалбу, односно по истеку рока за одговор на жалбу, а ако се ради о парници по тужби за објављивање одговора у року од два дана од дана пријема жалбе.

Другостепени суд одлучује о жалби у року од осам дана од дана пријема жалбе са списима, односно у року од пет дана од дана пријема жалбе са списима ако се ради о парници по тужби за објављивање одговора.

Ревизија

Члан 126.

Ревизија је дозвољена против другостепене пресуде ако је тужбени захтев одбијен, а изјављује се у року од 15 дана од дана достављања другостепене пресуде.

У парници по тужби за накнаду штете и по тужби за остваривање права на део добити, ревизију из става 1. овог члана могу изјавити и тужилац и тужени.

Против пресуде другостепеног суда у парници по тужби за објављивање одговора не може се изјавити ревизија.

Достављање правноснажне пресуде издавачу

Члан 127.

Ако издавач није био обухваћен тужбом из члана 121. овог закона, оверени препис правноснажне пресуде доставља се истовремено и издавачу.

Промена одговорног уредника

Члан 128.

Ако се после подношења тужбе промени одговорни уредник, а тужилац не преиначи тужбу до закључења главне расправе, суд одбацује тужбу.

За преиначење тужбе из става 1. овог члана није потребан пристанак ни првобитно туженог ни новог одговорног уредника.

До закључења главне расправе тужилац може преиначити садржину тужбеног захтева без пристанка туженог.

Суд неће дозволити да се тужба преиначи ако утврди да се тиме злоупотребљавају процесна овлашћења, а нарочито ако је било више преиначења, о чему суд доноси посебно решење против кога је дозвољена посебна жалба.

Ако се одговорни уредник промени после доношења правноснажне пресуде, обавезе утврђене у пресуди прелазе на новог одговорног уредника, осим ако се ради о пресуди донетој по тужби за накнаду штете.

Последица прекорачења рокова

Члан 129.

Ако суд прекорачи рокове из члана 123. став 3., члана 124. став 2., члана 125. ст. 6. и 7. овог закона, председник суда, на предлог тужиоца, без одлагања додељује предмет у рад другом већу.

Радње које је предузело веће коме је предмет првобитно додељен у рад и радње странака које су пред тим већем предузете остају у важности и не морају се понављати.

Трошкови поступка

Члан 130.

Тужени сноси трошкове поступка по тужби из чл. 83, 84, 85. и 101. и члана 107. став 2. и ако је објављивањем одговора, исправке или на други начин отклонио стање повреде права тужиоца пре окончања поступка.

Примена правила парничног поступка

Члан 131.

Ако овим законом није другачије одређено, у парницама по тужби из члана 121. овог закона сходно се примењују одредбе закона којима се уређује парнични поступак.

XX. НАДЗОР

Члан 132.

Надзор над спровођењем овог закона врши орган државне управе надлежан за послове јавног информисања, а на територији аутономне покрајине надзор над спровођењем овог закона врши покрајински орган управе надлежан за послове јавног информисања као поверени посао.

XXI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступи

Члан 133.

Новчаном казном од 100.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице-издавач који не поступи по упозорењу надлежног органа у поступку утврђивања угрожавања медијског плурализма (члан 47. став 3).

За привредни преступ из става 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 200.000 динара казниће се и одговорно лице у издавачу.

Члан 134.

Новчаном казном од 100.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице које се бави дистрибуцијом медија супротно одредби члана 58. став 1. овог закона.

За привредни преступ из става 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 200.000 динара казниће се и одговорно лице у правном лицу које је дистрибутер медија.

Прекршаји

Члан 135.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај физичко лице које издаје новине или пружа услуге радио, односно телевизијског програма, а није регистровано за обављање делатности (члан 32. став 2).

Члан 136.

Новчаном казном од 100.000 динара до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице-издавач:

- 1) ако изда медиј без импресума прописане садржине или ако не објави импресум на прописан начин (чл. 34-36);
- 2) ако у року од 15 дана не пријави настале промене података који се воде у Регистру (члан 40);
- 3) ако је за одговорног уредника именовано лице које ужива имунитет од одговорности, односно лице које нема пребивалиште на територији Републике Србије (члан 48. ст. 4. и 5);
- 4) ако не испуњава обавезу чувања записа (члан 68);
- 5) ако не стави медијски запис на увид или не изради копију у складу са одредбама овог закона (чл. 69-71).

За прекршај из ст. 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 150.000 динара казниће се и одговорно лице издавача.

За прекршај из ст. 1. овог члана, новчаном казном од 10.000 динара до 150.000 динара казниће се и предузетник-издавач.

Члан 137.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти ако у року од 15 дана не достави Регистру податке о додели средстава (члан 39. став 4).

Члан 138.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти и правном лицу које је у претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода ако суфинансира пројекте или на други начин помаже издавача медија који није регистрован, односно ако се оглашава или користи друге услуге медија који није регистрован (члан 44).

Члан 139.

Новчаном казном од 10.000,00 динара до 200.000 динара казниће се предузетник издавач који не поступи по упозорењу надлежног органа у поступку утврђивања угрожавања медијског плурализма (члан 47. став 3).

Новчаном казном од 200.000 динара до 400.000 динара казниће се за прекршај предузетник дистрибутер који поступи супротно одредбама члана 58. став 1. овог закона.

Члан 140.

Новчаном казном од 50.000 динара до 150.000 динара казниће се за прекршај одговорни уредник медија:

- 1) ако се у објављеној информацији неко означи учиниоцем каквог кажњивог дела, односно огласи кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда или другог надлежног органа (члан 73);
- 2) ако садржај медија који може угрозити развој малолетника није јасно и видно означен, односно ако је малолетник учињен препознатљивим у

објављеној информацији која је подесна да повреди његово право или интерес (члан 78. став 2. и члан 80. став 2).

3) ако не достави суду тонски, односно видео запис емисије, на захтев суда (члан 94)

XXII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 141.

Одредбе овог закона о упису у Регистар медија почињу да се примењују по истеку шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

До дана почетка примене одредаба из става 1. овог члана, регистрација медија врши се уписом у Регистар јавних гласила у складу са прописима који су били на снази до дана ступања на снагу овог закона.

Податке о јавним гласилима, уписане у Регистар јавних гласила, Регистратор ће по службеној дужности уписати у Регистар медија, без доношења посебног решења.

Издавач медија који је уписан у Регистар јавних гласила дужан је да у року од шест месеци од истека рока из става 1. овог члана пријави Регистру податке о медију који нису били прописани као предмет регистрације према раније важећим прописима.

Члан 142.

Издавач кога је непосредно или посредно основала Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, изузев медија из члана 16. став 1. овог закона, као и издавач кога је непосредно или посредно основала установа, предузеће и друго правно лице које је у целини или претежним делом у јавној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода, приватизује се продајом капитала у складу са прописима којима се уређује приватизација, а ако је само део капитала у јавној својини спроводи се поступак продаје капитала који је у јавној својини.

Приватизација медија из става 1. овог члана врши се на начин којим се обезбеђује континуитет у производњи медијских садржаја од јавног интереса, у периоду од 5 година од дана закључивања уговора о продаји капитала.

Континуитет у производњи медијских садржаја из става 2. овог члана подразумева и обавезу одржавања удела програмског времена на појединим језицима националних мањина, односно удела информативних, образовних, научних, културно-уметничких, дечијих, забавних, спортских и других програмских садржаја од јавног интереса на појединим језицима националних мањина, у складу са програмском шемом која је важила у периоду од дванаест месеци пре дана ступања на снагу овог закона.

Уколико није покренут поступак приватизације издавача из става 1. овог члана, одговорно лице у издавачу дужно је да поднесе иницијативу за покретање поступка приватизације у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Иницијатива из става 3. овог члана подноси се Агенцији за приватизацију.

Одлуку о методу приватизације доноси Агенција за приватизацију, у року од 90 дана од дана подношења иницијативе из става 3. овог члана.

Уколико до 1. јула 2015. године не буде продат капитал издавача из става 1. овог члана, поступак продаје капитала се обуставља, а капитал издавача се приватизује преносом акција запосленима без накнаде.

Ако у случају из става 6. овог члана запослени не прихвате пренос бесплатних акција медиј престаје да постоји и брише се из Регистра медија, а одлуку о промени делатности издавача или укидању издавача доноси оснивач издавача.

Члан 143.

Од 1. јула 2015. године, забрањено је финансирање издавача медија из јавних прихода, осим у складу са одредбама чланова 17-28. овог закона.

Забрана финансирања медија из јавних прихода из става 1. овог члана не односи се на јавне сервисе на националном и покрајинском нивоу, установу формирану ради остваривања права на јавно информисање становништва на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија и на медије чији су оснивачка права пренета на националне савете националних мањина до ступања на снагу овог закона.

Финансирање јавних медијских сервиса на националном и покрајинском нивоу, уређује се посебним законом.

Финансирање установе формиране ради остваривања права на јавно информисање становништва на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија уређује се одлуком Владе.

Финансирање медија чији су оснивачи национални савети националних мањина, уређује се посебним законом којим се регулише положај националних савета националних мањина.

Средства за остваривање јавног интереса у области јавног информисања, у складу са одредбама чл. 17-28. овог закона, опредељују се у буџетима Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе, најкасније почевши од буџета за 2015. годину.

Члан 144.

Министарство надлежно за послове јавног информисања дужно је да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконски акт предвиђен чл. 28, 43. и 55. овог закона.

Члан 145.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10 – УС и 41 – УС);

2) одредба члана 20. став 1. тачка 34) Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, број 129/07) у делу који се односи на оснивање телевизијских и радио-станица ради извештавања на језику националних мањина;

3) одредба члана 8. став 2. тачка 5) Закона о главном граду („Службени гласник РС”, број 129/07);

4) одредбе члана 3. став 3. Закона о јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 42/91, 71/94, 79/05 – др. закон) у делу који гласи „јавног информисања”.

Члан 146.

Закон о Јавном предузећу Новинска агенција Танјуг („Службени лист СРЈ”, број 11/95) престаје да важи даном закључења уговора о продаји капитала, односно имовине Јавног предузећа Новинска агенција Танјуг.

Ако уговор из става 1. овог члана не буде закључен до 1. јула 2015. године, Закон о Јавном предузећу Новинска агенција Танјуг („Службени лист СРЈ”, број 11/95) престаје да важи 1. јула 2015. године.

У случају из става 2. овог члана, правне последице престанка Јавног предузећа Новинска агенција Танјуг, уредиће Влада својим актом.

Члан 147.

Закон о Јавном предузећу за новинско-издавачку делатност „Панорама” („Службени гласник РС”, број 80/92) престаје да важи најкасније 1. јула 2015. године.

Правне последице престанка Јавног предузећа за новинско-издавачку делатност „Панорама”, уредиће Влада својим актом.

Члан 148.

Уредба о Савезној јавној установи Радио-Југославија („Службени лист СРЈ”, бр. 3/02 и 29/02) престаје да важи најкасније 1. јула 2015. године.

Правне последице престанка Савезне јавне установе Радио-Југославија, уредиће Влада својим актом.

Члан 149.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

1. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење Закона о јавном информисању и медијима садржан је у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије где је прописано да Република Србија уређује и обезбеђује „систем јавног информисања”.

2. РАЗЛОЗИ И ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА О ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ И МЕДИЈИМА

Систем јавног информисања у свакој земљи има посебан значај за развој демократских односа у друштву и регулише се законом. Устав Републике Србије гарантује слободу мишљења и изражавања и гарантује слободу медија у складу са највишим међународним стандардима и стандардима земаља Европске Уније. Законским правилима уређује се начин остваривања права загарантованих Уставом. У првом реду законом се обезбеђује и штити слобода изношења, примања и размене информација, ставова и мишљења путем медија и штити се право грађана на истинито, потпуно и благовремено информисање. Значај области јавног информисања, и посебно улоге коју у њој имају медији, захтева континуирано праћење ове области и стално унапређивање и усклађивање законског оквира са стандардима садржаним у међународним документима, нарочито документима Уједињених нација, Европске уније и Савета Европе, али и са стандардима произашлих из праксе појединих институција које се баве заштитом људских права, нарочито Европског суда за људска права. Реч је о области друштвеног живота која је веома динамична и у сталном развоју, а на коју огроман утицај имају и различита техничко-технолошка достигнућа.

До сада важећи Закон о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10–УС и 41/11–УС), донет је 2003. године, пре више од десет година. Као најопштији закон у области јавног информисања и медија, Закон је у највећој мери пратио тадашње међународне стандарде. Стандарди су се у међувремену унапредили, пракса спровођења закона показала је одређене недостатке и недоречености, поједине области јавног информисања биле су регулисане другим законима, те је настала неопходност и потреба да овај закон буде замењен новим.

Потреба за темељним редефинисањем и унапређењем система јавног информисања, па самим тим и Закона о јавном информисању, јасно је исказана кроз Стратегију развоја система јавног информисања у Републици Србији до 2016. године, коју је Влада Републике Србије усвојила 28. септембра 2011. године („Службени гласник РС”, броја 65/11). Доношење Стратегије био је један од кључних услова да Република Србија, 1. марта 2012. године стекне статус кандидата за чланство у Европску унију. У Акционом плану за спровођење Стратегије, као најважнија активност предвиђено је доношење нових закона којима ће се регулисати област јавног информисања у складу са највишим европским стандардима.

При конципирању Законских решења пошло се од следећих циљева:

1. стварања услова за слободан развој независних, професионалних медија и медијског система који треба да омогући најшире задовољавање потреба грађана Републике Србије, без дискриминације, за информацијама и садржајима из свих области друштвеног живота (политике, привреде, културе, уметности, образовања, спорта итд);

2. успостављање оквира који гарантује слободан проток идеја, информација и мишљења, без мешања држава, на начин који би представљао неоправдано ограничавање слободе изражавања и јавног информисања;

3. повлачење државе из медија, осим у за то посебно утврђеним случајевима;

4. неопходности јасног дефинисања јавног интереса у области јавног информисања;

5. дефинисање транспарентног система финансирања у области јавног информисања из јавних прихода (буџет) са различитих нивоа јавних власти, кроз прелазак на систем пројектног финансирања медија и других субјеката у овој области и успостављање контроле трошења на тај начин добијених средстава;

6. регулисање положаја уредника, заштита права новинара и подстицање новинарског удруживања;

7. транспарентност власништва у медијима;

8. успостављање Регистра медија;

9. заштита медијског плурализма кроз спречавање недозвољеног обједињавања у области јавног информисања;

10. заштита малолетника;

11. забрана говора мржње;

12. поштовање људског достојанства и презумпције невиности

13. регулисање статуса и положаја представника иностраних медија (страног дописништва, дописника иностраних медија);

14. стварање услова за остваривање слободе дистрибуције медија;

15. спречавање злоупотреба у вези са објављивањем информација о личности и стварање и унапређивање механизма за отклањање повреде права (одговор, исправка);

16. обезбеди услове за адекватну судску заштиту у случају повреде права на јавно информисање.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Закон садржи XXII главе и 149. чланова.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ (чл. 1–14)

Основне одредбе Закона одређују начин остваривања слободе јавног информисања, као и циљ и предмет законског регулисања ове области. Чланом 1. Закона, утврђено је да се јавно информисање остварује путем медија. У члану 2. Закона, набројани су циљеви законског регулисања у овој области. Овим чланом је утврђено да се законским правилима на првом месту жели обезбедити и заштити слобода изношења, примања и размене информација, ставова и мишљења путем медија у циљу унапређивања вредности демократског друштва, спречавања сукоба и очувања друштвеног мира, истинитог, благовременог, веродостојног и потпуног информисања и омогућавања слободног развоја личности.

Одредба члана 3. Закона одређује предмет законског регулисања. У том смислу се каже да се законом ближе уређује начин остваривања слободе јавног

информисања, која посебно обухвата: слободу прикупљања, објављивања и примања информација, слободу формирања и изражавања ставова и мишљења, слободу штампања и дистрибуције новина и слободу производње, пружања и емитовања аудио и аудио-визуелних медијских услуга, слободу ширења информација путем интернета и на другим платформама, као и слободу издавања медија и обављања делатности јавног информисања. На овај начин, законским одредбама покривају се сви појединачно одређени аспекти слободе јавног информисања, од слободе стварања и дистрибуције медијских садржаја, до обезбеђивања услова за слободно издавање јавних гласила и обављање делатности у оквиру система јавног информисања. Предмет Закона је и уврђивање начела јавног информисања, дефинисање јавног интереса у јавном информисању, обезбеђивање и расподела средстава за остваривање јавног интереса, обавеза идентификације медија, јавност података о медијима и регистар, заштита медијског плурализма, положај уредника и новинара, професионалних удружења новинара и представника страних медија, дистрибуција медија и медијских садржаја, привремено чување и увид у медијски запис, посебна права и обавезе у јавном информисању, информације о личности, средства и поступци правне заштите, надзор над применом одредаба закона, као и казнене одредбе.

У оквиру основних одредаба садржана су и начела на којима се заснива слобода јавног информисања.

Прво начело (члан 4) јесте оно које се односи на гаранције слободе јавног информисања, а на првом месту забрана цензуре. Даље, и компатибилно са забраном цензуре, ово начелно правило обухвата такође и забрану дискриминације новинара и других медијских посленика, као и других лица, међу којима су и они којима су информације намењене, и то према њиховим политичким уверењима или другом личном својству. Осим дискриминације, у оквиру одредби о слободи јавног информисања посебно се забрањују акти који су усмерени на угрожавање слободног протока информација у медијима, као што је вршење притиска, претња или уцењивање уредника, новинара и извора информације. Посебна пажња се такође посвећује кажњавању за акте насиља над новинарима, а затим се каже да се слобода јавног информисања не сме повређивати злоупотребом службеног положаја и јавних овлашћења, својинских и других права, као и утицајем и контролом над средствима за штампање и дистрибуцију новина или мрежама електронских комуникација које се користе за дистрибуцију медијских садржаја.

Друго начело (члан 5) везује се за остваривање права јавности да буде обавештена о питањима од интереса за јавност. Због тога се овим начелом утврђује да се у медијима слободно објављују информације и изражавају ставови и мишљења о појавама, догађајима и личностима о којима јавност има оправдани интерес да зна, без обзира на начин прибављања информација, а да са друге стране свако има право да дође до информација, односно буде обавештен о стварима од интереса за јавност.

Треће начело (члан 6) везује се за заштиту медијског плурализма и забране монопола у области јавног информисања. Да би се грађанима омогућило формирање сопственог мишљења о појавама, догађајима и личностима, обезбеђује се разноврсност извора информација и разноврсност садржаја. Ово начело прокламује да је забрањен сваки вид монопола у области јавног информисања ради заштите конкуренције и разноврсности идеја и мишљења, као и да нико не може имати монопол на оснивање, односно дистрибуцију медија.

Четврто начело (члан 7) се тиче омогућавања доступности јавности података о медијима ради формирања сопственог мишљења о веродостојности и поузданости информација, ставова и мишљења објављених у медијима као и ради сагледавања могућег утицаја медија на јавно мњење и заштите медијског плурализма.

Пето начело (члан 8) говори о положају носиоца јавних, односно политичких функција. Да би се осигурала несметана комуникација између грађана и политичара, као и оних који се налазе на државним функцијама, односно функцијама власти, и то у циљу јавне контроле њиховог рада, предвиђене су одредбе о томе да су те личности дужне да трпе изношење критичких мишљења која се односе на резултате њиховог рада и политику коју воде.

Начелне одредбе садрже правила која су обавезна за медијске посленике. Реч је о обавези новинарске пажње, која се односи на уреднике и новинаре (члан 9). Уредник и новинар дужни су да са пажњом примереном околностима, а пре објављивања информације о некој појави, догађају или личности, провере њено порекло, истинитост и потпуност. Такође, обавеза новинарске пажње подразумева и посебне обавезе уредника и новинара у процесу преношења информација, односно дужност да преузете информације, ставове и мишљења пренесу веродостојно и потпуно, као и дужност да наведу назив другог јавног гласила из кога преузимају информације које објављују.

Посебна обавеза, предвиђене чланом 10. Закона, односи се на установе јавних медијских сервиса и друге медије који пружају услуге по начелима јавних медијских сервиса. Ови медији имају обавезу да о појавама, догађајима и личностима извештавају правовремено и непристрасно, да омогуће изражавање свих ставова и мишљења која су заступљена у заједници, да у духу толеранције, подстичу расправу о свим темама од интереса за јавност, да производе разноврсне програмске садржаје и теже највишем нивоу квалитета услуга.

Члан 11. Закона садржи правила која се односе на права издавача, и њиме се потврђује да су сви дужни да ова права поштују, као и да се гарантује право издавања медија свим физичким и правним лицима, домаћим и страним, у складу са законом.

У оквиру основних одредаба Закон гарантују се и посебна права, појединим категоријама лица, у области јавног информисања. Тако се у члану 12. предвиђа, да у циљу остваривања права на информисање лица са инвалидитетом, Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе предузимају мере којима се омогућава да особе са инвалидитетом несметано примају информације намењене јавности, у примтрном облику и применом одговарајуће технологије. Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе, такође, обезбеђују део средстава или других услова за рад медија који објављују информације на знаковном језику или Брајевом писму. У члану 13. Закон превиђа да Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе, такође, обезбеђују део средстава, путем суфинансирања, или других услова за рад медија који објављују информације на језицима националних мањина, а све у циљу информисања на матерњем језику и неговању сопствене културе и идентитета.

Најзад, у члану 14. Закона, прописују се правила тумачења и примене законских норми. На првом месту, принципјелно се забрањује тумачење и примена законских норми на начин који би довео до укидања слободе јавног информисања или до њеног ограничења у мери која је већа од прописане. На другом месту, примена и тумачење Закона врши се у складу са

општеприхваћеним правилима међународног права, важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење (Европског суда за људска права итд)

II. ЈАВНИ ИНТЕРЕС У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ (чл. 15–16)

Једна од битних новина Закона је утврђивање јавног интереса у области јавног информисања. Јавни интерес у овој области представља остваривање права јавности да буде информисана, и он се остварује путем медија. Слободан развој независних, професионалних медија и медијског система треба да омогући најшире задовољавање потребе грађана Републике Србије, без дискриминације, за информацијама и садржајима из свих области живота: политике, привреде, културе, уметности, образовања, екологије, спорта, разоноде и др. У јавном интересу је да се обезбеде разноврсни и квалитетни медијски садржаји за све појединце и друштвене групе: професионалне, старосне, образовне, као и све мањинске групе: националне, религијске, језичке, односно групе са посебним потребама и др.

У члану 15. Закона таксативно је набројано шта се сматра јавним интересом у области јавног информисања. Такође, овим чланом је предвиђено да се Република Србија, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе старају о остваривању јавног интереса.

Чланом 16. предвиђено је да Република Србија остварује јавни интерес у области јавног информисања искључиво:

1. формирањем јавних сервиса на националном и покрајинском нивоу, у складу са законом;
2. формирањем установа ради остваривања права на јавно информисање становништва на територији Аутономне покрајине Косово и Метохија;
3. омогућавањем националним саветима националних мањина да оснивају установе, привредна друштва, односно фондације ради остваривања права на информисање на језику националне мањине, у складу са законом и
4. суфинасирањем пројеката у области јавног информисања ради остваривања јавног интереса.

Како би се спречио било какав недозвољени утицај на медије чије су издаваче основали национални савети националних мањина, односно Република, овом законском одредбом утврђено да се актом о оснивању установе, привредног друштва, односно фондације, која је оснивач медија, посебно уређују начин избора и именовања органа управљања установом, привредним друштвом, односно фондацијом и начин избора и именовања одговорног уредника и директора, односно управитеља, установе, привредног друштва, односно фондације. Такође је предвиђено да две трећине чланова управног одбора установе, привредног друштва, односно фондације, чине независни чланови. Овом одредбом дато је и ближе одређење „независних чланова”.

III. СУФИНАНСИРАЊЕ ПРОЈЕКТА У ОБЛАСТИ ЈАВНОГ ИНФОРМИСАЊА РАДИ ОСТВАРИВАЊА ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА (чл. 17–28)

Кроз ово поглавље Закона, утврђен је законски оквир за пројектно суфинансирање у области јавног информисања. Пројектно суфинансирање је један од основних начина на који се Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе старају о остваривању јавног интереса у области јавног

информисања. Оно укључује и прелазак са директног буџетског финансирања појединих медија, на систем пројектног, конкурсног суфинансирања, за све медије, односно издаваче медија који су уписани у регистар медија, затим правна лица, односно предузетнике који су регистровани за производњу медијских садржаја, као и друга правних лица односно предузетника. Пројектно суфинансирање, којим се обезбеђује остваривање јавног интереса у области јавног информисања, „отворено” је, не само за осниваче регистрованих медија, већ и за све друге поменуте субјекте, што је логично решење с обзиром да остваривању јавног интереса у области јавног информисања, у нпр. производњи медијског садржаја, значајно могу да допринесу и независне продукције, удружења грађана као и други субјекти који нису оснивачи медија.

У предложеним одредбама, предвиђено је да се у буџетима Републике, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе обезбеђује део средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања и да се та средства распоређује расписивањем јавних конкурса и појединачним давањима, на основу примене принципа недискриминације и применом правила о додели државне помоћи и заштити конкуренције. (Члан 17. став 1)

Средства намењена за појединачна давања ограничена су на 5% од укупно опредељених средстава за остваривање јавног интереса у области јавног информисања путем јавних конкурса (Члан 17. став 2). Ова средства, могу се распоредити одлуком руководиоца органа јавне власти, која се доноси без спровођења јавног конкурса. Износ појединачног давања не може бити већи од 20% износа који је прописан за јавне набавке мале вредности (Члан 27).

У наставку овог поглавља, детаљно је утврђена процедура односно поступак доделе средстава у поступку пројектног суфинансирања. Поступак започиње расписивањем конкурса од стране министарства надлежног за послове јавног информисања, односно органа јавне власти надлежног за послове јавног информисања аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Законом је утврђена садржина конкурса, ко има право ућешћа на конкурс, услови за учешће на конкурс, критеријуми за оцену пријаве на конкурс, именовање чланова конкурсне комисије, доношење одлука о расподели средстава, обавеза извештавања о спроведеним активностима и др.

Законом је предвиђено да је решење о расподели средстава коначно и да се против њега може покренути управни спор, што значи да је другостепени орган управни суд. Овим решењем се хтело избећи да Влада одлучује као другостепени орган, што би битно оптеретило њен рад, имајући у виду велики број конкурса који се расписују у различитим министарствима. С обзиром да се поступак води по закону који регулише општи управни поступак, управни суд је најстручнији орган да решава у другом степену. (члан 25. став 3).

Министарство надлежног за послове јавног информисања доноси подзаконска акта којим се ближе уређује начин, услови и критеријуми за доделу средстава путем суфинансирања и прописује форму потребних образаца.

IV. МЕДИЈИ (чл. 29–33)

У овом поглављу дефинисан је појам медиј, чиме је напуштен досадашњи појам „јавно гласило”. Израз „медиј” у савременом свету постао је временом глобални појам, препознатљив у свим деловима света без обзира на говорно поручје, а већ више деценија је одомаћен и фактички и правно прихваћен (нпр. Устав Републике Србије у члану 50 - Слобода медија) у свакодневној, па и службеној употреби у Републици Србији (Устав Републике Србије у члану 50 - Слобода медија). У смислу овог закона, медиј је средство јавног обавештавања које речима, сликом односно звуком преноси уреднички обликоване

информације, идеје и мишљења и друге садржаје намењене јавној дистрибуцији и неодређеном броју корисника. Под медијем се у смислу овог закона нарочито подразумевају дневне и периодичне новине, сервис новинских агенција, радио програм и телевизијски програм и електронска издање тих медија, као и самостално електронско издање, под којима се подразумевају уређивачки обликоване интернет странице или интернет портали, а који су регистровани у Регистру медија, у складу са овим законом.

Медиј нема својство правног лица.

У овом поглављу, извршена је и негативна енумерација, тачније утврђен је детаљан списак шта није „медиј” (књига, филм, носач аудио и аудио-визуелног садржаја, научни и стручни часопис, интернет претраживачи и агрегатори и др). На овај начин, прецизним дефинисањем појма „медиј” као и шта овај појам не обухвата, спречава се потенцијална могућност да се у пракси појаве његова различита тумачења.

Законским текстом је такође ближе појашњено да се свака новина са посебним називом сматра једним медијем, а такође и сав издања једних новина, која излазе под истим називом, сматрају се једним медијем. Сваки појединачни радио или телевизијски програм сматра се једним медијем, без обзира на начин дистрибуције. Сваки сервис новинске агенције који се посебно дистрибуира сматра се једним медијем. Самостално електронско издање сматра се једним медијем.

У истом поглављу прецизиран је и потврђен слободан приступ медијском тржишту, тако што је предвиђено да издавач медија може бити свако физичко и правно лице. Физичка и правна лица издавачи медија морају бити регистровани код надлежног органа Републике Србије, за обављање делатности. Правно лице, издавач медија, може основати свако домаће или старно правно или физичко лице, у складу са законом.

Право на издавање медија се може пренети (законска одредба изричито прецизира да је ово право у правном промету). Промена издавача уписује се у Регистар медија.

V. ИМПРЕСУМ, СКРАЋЕНИ ИМПРЕСУМ И ИДЕНТИФИКАЦИЈА

(чл. 34–36)

Овим одредбама је, као једна од битних обавеза у односу на сваки медиј, прописана обавеза објављивања импресума и скраћеног импресума медија, односно основних података на основу којих се медиј идентификује. За радио и телевизијске програме, утврђена је и обавеза идентификације која садржи карактеристичну ознаку аудио-визуелне медијске услуге, односно телевизијског програма, док за радио програм садржи назив радио програма и радио фреквенцију на којој се програм емитује. У овом одељку, посебно је разрађен садржај импресума новина, пружалаца аудио-визуелних медијских услуга и новинских агенција, затим садржај скраћеног импресума и идентификације и начин објављивања импресума, скраћеног импресума и идентификације у новинама, телевизијском и радио програму као и импресума новинске агенције.

VI. ЈАВНОСТ ПОДАТАКА О МЕДИЈИМА И РЕГИСТАР

(чл. 37–44)

Законом је установљен Регистар медија. Упис у Регистар односи се на све медије. Регистар медија води Агенција за привредне регистре. Циљ вођења регистра је обезбеђивање да сви податци везани за медије буду јавни како би

грађани могли формирати сопствено мишљење о веродостојности и поузданости информација, идеја и мишљења објављених у медијима, ради сагледавања могућег утицаја медија на јавно мњење као и ради заштите медијског плурализма.

Свако има право увида у податке који се воде у Регистру медија, у складу са законом којим се регулише рад Агенцији за привредне регистре.

У овом поглављу су такође прецизно прописани подаци који су предмет регистрације, поступак, надлежност и рок за регистрацију, објављивање и достављање података, као и последице неуписивања и брисања из регистра.

Значајно је истаћи да се, у циљу заштите медијског плурализма и обезбеђивања транспарентности власничке структуре медија, као и ради увида у добијена новчана средства медија, из јавних прихода, у Регистар медија обавезно уписује: документ који садржи податке о правним и физичким лицима која непосредно или посредно имају више од 5% удела у оснивачком капиталу издавача, податке о њиховим повезаним лицима у смислу закона којим се уређује правни положај привредних друштава и податке о другим издавачима у којима та лица имају више од 5% удела у оснивачком капиталу; податци о износу новчаних средстава додељених медију на име државне помоћи, у складу са одредбама овог закона; као и податци о износу новчаних средстава добијених од органа јавне власти под којима се подразумевају државни органи, органи територијалне аутономије, органи локалне самоуправе, организације којима је поверено вршење јавних овлашћења, као и правна лица које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу државни орган.

Министарство задужено за послове информисања доноси подзаконски акт којим се ближе прописује документација која се прилаже у поступку регистрације медија у Регистар.

VII. ЗАШТИТА МЕДИЈСКОГ ПЛУРАЛИЗМА

(чл. 45–47)

Законом су утврђени случајеви када није дозвољено обједињавање оснивачких, односно управљачких права у два или више издавача медија, из разлога што би такво обједињавање могло довести до јачања претежног утицаја у области јавног информисања које би значајно ограничило медијски плурализам и разноврсност медијске понуде, као и разноликост медијских садржаја.

Недозвољено обједињавање ће постојати у случају обједињавања оснивачких, односно управљачких права у две или више издавача дневних новина које објављују информације из свих области друштвеног живота, чији тираж прелази 50% од укупно продатог или на други начин реализованог тиража дневних новина на подручју Републике Србије на годишњем нивоу, у календарској години која претходи обједињавању. (члан 45. став 1. алинеја 1)

Недозвољено обједињавање ће постојати у случају обједињавања оснивачких односно управљачких права у два или више издавача који пружају аудио, односно аудио-визуелне медијске услуге, чији збирни удео у слушаности, односно гледаности прелази 35% од укупне слушаности, односно гледаности у зони покривања, у календарској години која претходи обједињавању. (члан 45. став 1. алинеја 2)

Ради спречавања недозвољеног обједињавања закон, такође, експлицитно забрањује стицање учешћа од преко 50% у оснивачком капиталу између издавача дневних новина које објављују информације из свих области друштвеног живота, са просечним дневним реализованим тиражом већим од

50.000 примерака на годишњем нивоу, и издавача који пружа аудио и аудио-визуелне медијске услуге. (члан 46. став 1)

Закон регулише да је лице које се, поред делатности издавача медија, бави и дистрибуцијом медијских садржаја, дужно да делатност издавача медија обавља преко повезаног правног лица. Законом је пецизно дата дефиниција повезаног лица.

Постојање угрожавања медијског плурализма, за штампане медије, утврђује министарство надлежно за послове информисања док постојање угрожавања медијског плурализма, за штампане и електронске медије и само за електронске медије утврђује регулаторно тело надлежно за електронске медије, у складу са законом којим се уређује област електронских медија.

Прописан је и поступак који се спроводи у случају кад је утврђено постојање угрожавања медијског плурализма као и последице не поступања по издатом упозорењу.

VIII. УРЕДНИЦИ, НОВИНАРИ И ПРОФЕСИОНАЛНА УДРУЖЕЊА НОВИНАРА И ПРЕДСТАВНИЦИ НОВИНАРСКИХ УДРУЖЕЊА

(чл. 48–55)

Законом је утврђено да медиј мора имати одговорног уредника и да је он истовремено и главни уредник медија, као и да одговорни уредник може бити само лице које има пребивалиште на подручју Републике Србије и које не ужива имунитет од одговорности. Ово је учињено како би се избегла могућност избегавања одговорности од стране одговорног уредника медија. Поред тога, јавно гласило може имати одговорне уреднике и за поједино издање, рубрику, односно програмску шему. (члан 48)

Законом се пружа радноправна заштита новинару, у складу са прописима из области радног права, а којом се појачава основ за заштиту професионалног новинарског интегритета од злоупотреба закона и шиканирања у циљу спречавања слободе јавног информисања. (члан 49)

Заштићено је и право новинара на објављивање тврдњи и изношење ставова и мишљења, његово право на изношење ставова, односно мишљења ван јавног гласила као лични став, право да одбије извршење налога којим би се кршила правна правила и етика новинарске професије, као и право на аутентичност прилога које подразумева да се новинаров прилог чији је смисао измењен у уређивачком поступку не сме објавити под именом новинара без његовог пристанка. (чл. 50. и 51)

Закон такође садржи и одредбу о новинарској тајни којом се гарантује новинару да не мора открити податке који се односе на извор информације, осим ако се ти подаци односе на кривично дело, односно учиниоца кривичног дела, за које је законом запрећена казна затвора од најмање пет година, и ако се подаци на могу прибавити на други начин. (члан 52)

У овом одељку гарантује се слобода оснивања новинарских удружења, која у новим условима треба да имају посебну улогу и одговорност, пре свега када се ради о доношењу и примени професионалних кодекса. Такође, новинарска удружења имају и правни интерес за мешање у радном спору у коме учествује члан тог удружења, ако се он томе не противи. (чл. 53. и 54.)

На крају овог одељка, уређен је положај представника иностраних медија и дописништава. Закон предвиђа да они имају иста права и обавезе као и домаћи уредници, новинари и остали сарадници. Представницима иностраних медија, ради лакшег обављања новинарског посла, могу да се упишу у

евиденцију иностраних представника и дописништава, која се води у министарству надлежном за послове информисања, на основу чега им се издаје одговарајућа легитимација. Страно дописништво, као организовано представништво страног медија, стиче својство правног лица уписом у ову евиденцију. Министарство надлежно за послове информисања ближе уређује начин и поступак вођења и уписа у евиденцију и издавања легитимација. Разлог за законско регулисање ове области проистиче из чињенице, да су одредбе до сада важећег закона изузетно застареле и неприлагођене условима и околностима садашњег времена, услед чега се већ извесно време фактички и не примењују. Наиме, реч је о Закону о уношењу и растурању иностраних средстава јавног информисања и о иностраној информативној делатности у Југославији из 1974. године, који је последњи пут измењен и допуњен 1996 године („Службени лист СФРЈ”, бр. 39/74, 74/87 и „Службени лист СРЈ”, бр. 24/94 и 28/96), који ће, ступањем на снагу овог закона, а на основу прелазних и завршних одредби, престати да важи. (члан 55)

IX. ДИСТРИБУЦИЈА МЕДИЈА И МЕДИЈСКИХ САДРЖАЈА

(чл. 56–67)

Ово поглавље садржи одредбе које се односе на дистрибуцију медија и медијских садржаја и представља разраду одредбе Устава Републике Србије која се односи на слободу медија, којом је предвиђено да у Републици Србији нема цензуре, те да надлежни суд може спречити ширење информација и идеја путем средстава јавног обавештавања у прецизно одређеним, Уставом утврђеним случајевима, и само ако је то неопходно у демократском друштву. (члан 56)

Ради поштовања законске обавезе објављивања импресума од стране медија, најпре је, кроз посебну законску одредбу, регулисано да дистрибутер има право да одбије да дистрибуира медиј без импресума. У случају да дође до спора поводом информације објављене у медију, који је дистрибутер прихватио да дистрибуира без импресума, одговорност сноси и дистрибутер. (члан 57)

Законом је регулисан институт забране одбијања дистрибуције. Да би се спречила могућност злоупотребе дистрибуције медија од стране лице које се бави дистрибуцијом медија, предложено је да дистрибутер не сме примењивати неједнаке услове дистрибуције у односу на различите учеснике на медијском тржишту, као ни да не сме на други начин значајно ограничавати, нарушавати или спречавати конкуренцију на релевантном медијском тржишту, на територији Републике Србије, сходно одредбама закона којим се регулише заштита конкуренције. Издавач медија, чија је дистрибуција обустављена, у целисти или у значајном делу, има право да пред надлежним судом захтева накнаду штете коју је услед тога претрпео. (члан 58)

Једно од кључних питања у савременом демократском друштву је да ли се у ери високих технологија и брзине примања и ширења идеја и информација може говорити о забрани дистрибуције информација или другог медијског садржаја путем медија, односно да ли се забрана дистрибуције информација уопште може сматрати неопходном мером у демократском друштву, и колико ова забрана уопште, у претходно поменутом контексту, може бити ефикасна.

Пракса Европског суда показује да забрана дистрибуција информација и спречавање објављивање информације (превентивна, претходна органичења – „prior restraints”) нису недопуштена већ саме по себи као такве, али изискују највећу могућу пажњу при одлучивању да се примене (*Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 2), 26. април 1979, став 51, *Markt intern Verlag GmbH and Klaus Beermann v. Germany*, 20. новембар 1989, став 26, *Observer and Guardian*

v. the United Kingdom, 26. новембар 1991, став 60, Ekin v. France, 17.7.2001, став 56, Gawęda v. Poland, 14. март 2002, став 35). Оне су допуштене само ако испуњавају услове троделног теста, познатог у пракси тумачења чланова Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода. Због посебне осетљивости оваквих мера суд мора да покаже највећу пажњу при провери да ли испуњавају услове за допуштеност по члану 10. став 2. Европске конвенције. („careful scrutiny”). То се нарочито односи на штампу, пошто су вести кратког века а спречавање њиховог дистрибуирања, ма и за кратак период, у стању је да их лиши сваке вредности и интереса.

Полазећи од Устава Републике Србије и од поменутих ставова Европског суда за људска права, Законом је предвиђено да може доћи до забране дистрибуције информација или другог медијског садржаја. На предлог вишег јавног тужиоца, надлежни виши суд може забранити дистрибуцију информације или другог медијског садржаја (у даљем тексту: информација) ако је то неопходно у демократском друштву и ако се у информацији позива на: (1) акт непосредног насилног рушења уставног поретка; (2) акт непосредног насиља према лицу или групи на основу расе, националности, вероисповести, сексуалне опредељености, инвалидитета или другог личног својства, а од објављивања информације непосредно прети озбиљна и непоправљива последица чије се наступање не може спречити на други начин. (члан 59)

Предлог за забрану дистрибуције информације (даље: предлог за забрану) подноси надлежни јавни тужилац. Предлогом за забрану може се захтевати да се забрани дистрибуција претходно поменутих информација, одузму примерци новина који садрже те информације ако се сврха забране може постићи само на тај начин, односно да се забрани ширење такве информације путем другог медија. (члан 60)

На предлог надлежног јавног тужиоца, надлежни суд може донети решење о привременој забрани дистрибуције информације до правноснажне одлуке о забрани. По овом предлогу суд одлучује у року од 6 сати од његовог подношења. Надлежни суд дужан је да решење о привременој забрани одмах достави издавачу, одговорном уреднику, као и дистрибутеру или штампарији. Надлежни суд налаже надлежном органу, министарству које се бави унутрашњим пословима, да онемогући дистрибуцију информације на основу поменутог решења. (члан 61)

Претрес по предлогу за забрану мора се одржати у року од 24 часа од тренутка пријема предлога, а претрес се може одржати и без присуства уредно позваних странака, на шта се странке у позиву на претрес изричито упозоравају. (члан 62)

Решење по предлогу за забрану суд доноси одмах по завршеном претресу, а председник већа објављује га без одлагања. Ако се предлог за забрану одбија, у одлуци којом се одбија предлог за забрану, ставља се ван снаге мера онемогућавања привремене дистрибуције информација. (члан 63). Ако суд одбије предлог за забрану, издавач има право на накнаду штете која је проузрокована неоснованом привременом забраном. (чл. 64. и 65.)

Предложеним одредбама прецизно су утврђена и друга питања у вези вођења овог поступка укључујући и право на жалбу против решења првостепеног суда. Поменута решења кореспондирају са чланом 10. Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода, чланом 11. Повеле европске уније о основним правима и поменутом праксом Европског суда за људска права.

X. ПРИВРЕМЕНО ЧУВАЊЕ МЕДИЈСКОГ ЗАПИСА И ПРАВО УВИДА

(чл. 68–72)

У овом поглављу, утврђена је обавеза привременог чувања записа медија од стране издавача, као и рокови чувања различитих врста записа, који су усклађени са роковима за евентуално обраћање суду ради заштите права онога на кога се објављена информација односи.

Утврђена је и обавеза издавача да стави на увид и достави чувани запис медија на захтев суда, органа унутрашњих послова или другог заинтересованог лица. Одређени су и рок, процедура стављања на увид и достављања, трошкови израде копије записа, као и забрана злоупотребе права на увид у запис медија.

XI. ПОСЕБНА ПРАВА И ОБАВЕЗЕ У ЈАВНОМ ИНФОРМИСАЊУ

(чл. 73–78)

Законом су уређена посебна питања из области јавног информисања и то: претпоставка невиности; објављивање информација у вези са кривичним поступком; забрана говора мржње, заштита малолетника и забрана јавног излагања порнографији.

Одредба која се тиче претпоставке невиности односи се на забрану да се у медију неко означи учиниоцем кажњивог дела, односно огласи кривим или одговорним пре правноснажности одлуке суда или другог надлежног органа.(члан 73)

Одредба којом се регулише објављивање информација у вези са кривичним поступком, представља новину у оквиру ове главе. Република Србија овим одредбама усаглашава свој Закон о јавном информисању и медијима са међународним стандардима, и праксом Европског суда за људска права. Имајући у виду да досадашњим Законом о јавном информисању нису била предвиђена никаква ограничења за објављивање информација из претходних фаза кривичног поступка, што је имало негативне последице на несметано вођење кривичног поступка и назавиштан и непристрасан рад правосудних органа, посебно је истакнуто да се информације везане за кривични поступак који је у току могу објавити тек након што су изнете на главном претресу, осим ако су те информације добијене од суда или другог државног органа, као и да је забрањено објављивање података прикупљених током истраге без овлашћења надлежног органа. Овом одредбом обезбеђује се поштовање претпоставке невиности и право окривљеног на фер суђење. (члан 74)

Одредбом којом се регулише забрана „говора мржње“, прецизно је дефинисано шта се сматра „говором мржње“ (односно у ком случају не постоји одговорност за објављену информацију). (члан 75)

Одредбом о заштити малолетника, за циљ има заштиту слободног развоја личности малолетника, и у складу са тим је предвиђено да медији мора посебно водити рачуна да њихов садржај и начин дистрибуције не нашкоди моралном, интелектуалном, емотивном или социјалном развоју малолетника. (члан 76)

Одредбом о забрани излагања порнографије, спречава се могућност да штампана ствар са порнографским садржајем буде доступна малолетницима. Истом предложеном законском одредбом, детаљно је уређено да порнографска штампана ствар на насловној и последњој страни не сме да садржи порнографију, те да мора имати видно упозорење да садржи порнографију, као

и упозорење да није намењена малолетницима. На порнографске аудио и аудио-визуелне медијске садржаје, као и на садржаје који се дистрибуирају путем интернета, предвиђено је да се примењују одредбе посебног закона којим се уређује област електронских медија. (члан 77)

XII. ИНФОРМАЦИЈЕ О ЛИЧНОСТИ

(чл. 79–82)

Законом је уређен начин заштита права личности, гарантованог Уставом. То значи да је слобода информисања ограничена само у мери у којој је то неопходно да би се остварила заштита личних права појединаца.

Полазећи од наведених опредељења, Законом се уређује заштита достојанства личности лица на које се односи информација. Закон предвиђа да није дозвољено објављивање информација којима се врши повреда части, угледа или пијетета, односно којима се лице приказује у лажном светлу, уколико интерес за објављивањем информацијама не претеже над интересом заштите достојанства и права на аутентичност. Законом се први пут даје заштита и жртвама насиља. (члан 79)

Уређено је објављивање информација из приватног живота и личних записа. У оквиру ових одредби одређена су правила која се односе на услове када је допуштено објављивање информација из приватног живота и личних писаних записа. (чл. 80.и 81)

Значајна новина предвиђена је у одредби која прописује када није потребан пристанак за објављивање информације из приватног живота, ако у конкретном случају интерес јавности да се упозна са информацијом, односно записом, претеже у односу на интерес да се спречи њено објављивање. Законом су пецизно предвиђени ти случајеви. (члан 82)

XIII. ОДГОВОР НА ИНФОРМАЦИЈУ И ИСПРАВКА ИНФОРМАЦИЈЕ

(чл. 83–100)

О овом поглављу Закона, утврђена су правила која се односе на право на одговор и право на исправку информације. Реч је о механизмима за отклањање последица, објављивања неистинитих, непотпуних или нетачно пренетих информација, према лицу чије је право односно правни интерес повређен објављивањем информације.

Законом је детаљно регулисано Уставом утврђено право на одговор и право на исправку информације. Док са једне стране, одговор представља правни механизам који гарантује право лицу које је погођено објављивањем информације да на ту информацију јавно реагује тако што ће изнети своје чињеничне тврдње, право на исправку гарантује појединцу да може да захтева од суда мериторно утврђивање да је објављена информација неистинита, непотпуна или нетачно пренета, као и да може да захтева да суд одговорном уреднику нареди, да без накнаде, објави исправку те информације као неистините, непотпуне или нетачно пренете. У складу са овом основном разликом између ових механизма заштите, у законском тексту су за њих одређени и посебни правни режими који се односе на услове, као и поступак и рокове за објављивање одговора односно исправке.

Нарочито треба истаћи, да је у овом поглављу детаљно разрађено и начело једнаке делотворности информације и одговора, односно исправке, утврђена забрана преиначења и коментарисања одговора и исправке, а такође су и таксативно набројани разлози за необјављивање одговора.

XIV. ДРУГИ ОБЛИЦИ СУДСКЕ ЗАШТИТЕ

(чл. 101–106)

Закон садржи и посебно поглавље који се односе на друге облике судске заштите. У случају повреде претпоставке невиности, забране говора мржње, права и интереса малолетника, забране излагања порнографије, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, лице чије је право повређено може тужбом против одговорног уредника медија захтевати: (1) утврђивање да је објављивањем информације, односно записа повређено право, односно правни интерес, (2) пропуштање и забрану поновног објављивања информације односно записа и (3) предају записа, уклањање или уништење објављеног записа (брисање видео записа, брисање аудио записа, уништење негатива, одстрањење из публикације и слично). Активна легитимација за подношење ове тужбе, припада и правном лицу чија делатност има за циљ заштиту људских права у случају повреде забрана говора мржње и права и интереса малолетника.

XV. ИНФОРМАЦИЈЕ О ИСХОДУ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА

(чл. 107-111)

Закон уређује и право на објављивање информације о исходу кривичног поступка, односно могућност правне заштите интереса лица о коме је раније била објављена информација да је против њега покренут кривични поступак, да након окончања поступка захтева од одговорног уредника медија у коме је информација била првобитно објављена да објави информацију о правноснажном обустављању поступка, одбијању оптужбе или ослобађању од оптужбе. Захтев се подноси одговорноом уреднику најкасније 30 дана од дана правноснажног окончања кривичног поступка, а информација чије се објављивање тражи може да садржи само чињенице које се односе на правноснажно окончање поступка, а не и мишљење и коментаре поводом првобитне информације. У наставку овог поглавља утврђен је и рок за објављивање информације и таксативно су набројани разлози услед којих одговорни уредник није дужан да објави информацију (односно део информације).

XVI. НАКНАДА ШТЕТЕ (чл. 112–118)

Закон предвиђа правила о накнади материјалне и нематеријалне штете лицу на које се односи информација чије је објављивање забрањено, независно од других средстава правне заштите која му стоје на располагању, у складу са одредбама овог закона. Право на накнаду штете има и лице којем није објављен одговор, исправка или друга информација чије је објављивање наложено одлуком надлежног суда, а које због необјављивања трпи штету. Новинар, односно одговорни уредник одговара за штету, ако се докаже да је штета настала његовом кривицом, а издавач одговара без обзира на кривицу. Новинар, одговорни уредник и издавач медија солидарно одговарају за штету која је наступила објављивањем наведених информација. Законом су предвиђени и случајеви када новинар, одговорни уредник и издавач медија не одговарају за штету (нпр. у случају да је информација објављена у емисији која се емитује уживо или је информација верно пренета са јавног скупа, а новинар је поступао са дужном новинарском пажњом). Такође, Законом је предвиђено да за штету проузроковану објављивањем неистините или непотпуне информације која потиче од државног органа одговара држава, без обзира на кривицу. У складу са упоредним искуством као и праксом Европском суда за људска права, Законом су утврђени и критеријуми које суд посебно цени приликом одлучивања о висини накнаде штете, као што су: (1) да ли је тужилац

покушао да умањи штету коришћењем других средстава правне заштите, у складу са одредбама овог закона; (2) да ли је тужени онемогућио тужиоцу да умањи штету објављивање одговора, исправке или друге информације на основу одлуке надлежног суда.

XVII. ПРАВО НА ДЕО ДОБИТИ

(чл. 119)

Ово поглавље Закона садржи само један члан којим се установљава још једно право лица коме је објављеном информацијом повређено лично достојанство, аутентичност, односно приватност. То је право повређеног лица да од издавача тужбом захтева део добити остварене објављивањем информације, односно записа, сразмерно томе колико је објављивање допринело остварењу добити, независно од других средстава правне заштите која том лицу стоје на располагању, у складу са одредбама овог закона.

XVIII. ОБЈАВЉИВАЊЕ ПРЕСУДЕ

(чл. 120.)

Још једно право у парницама по тужби због повреде претпоставке невиности, забране говора мржње, права и интереса малолетника, забране јавног излагања порнографије, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, по тужби за накнаду штете и тужби за деобу добити, је право тужиоца да захтева од суда да наложи одговорном уреднику да објави правноснажну пресуду без коментара и без одлагања, о свом трошку, а најкасније у другом наредном броју новине, односно, у другој наредној радио или телевизијској емисији од дана када је пресуда постала правноснажна.

XIX. ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ПОСТУПАКА ПРАВНЕ ЗАШТИТЕ

(чл. 121–131)

У овом поглављу Закона, садржане су заједничке одредбе које се односе на судски поступак правне заштите по тужби за: објављивање одговора, исправке, повреду претпоставке невиности, забрану говора мржње, права и интереса малолетника, забрану јавног излагања порнографије, права на достојанство личности, права на аутентичност, односно права на приватност, као и накнаду штете и права на деобу добити. Њиме је утврђена хитност поступка, детаљно су уређена правила која се односе на главну расправу, доношење пресуде, пресуди, праву на жалбу, ревизију и др.

XX. НАДЗОР

(чл. 132)

Утврђено је да надзор над спровођењем овог закона врши републики орган управе надлежан за послове јавног информисања, а на територији аутономне покрајине, покрајински орган управе надлежан за послове јавног информисања, као поверене послове.

XXI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

(чл. 133–140)

Закон утврђује постојање привредног преступа и прекршаја за случај повреда одређених обавеза утврђених у претходним поглављима, од стране дистрибутера медија и издавача као и одговорног лица у њима, одговорног уредника, затим физичког лица које је издавач штампаног медија или пружалац услуга радио и/или телевизијског програма, као и одговорног лица у органу јавне власти.

Казнене одредбе имају најпре превентиван карактер (обезбеђују поштовање обавеза поменутих субјеката утврђених овим законом) али и репресивни (јер се у случају непоштовања законом утврђених обавеза, активира примена санкције - новчана казна). Новчана казна за привредне преступе и прекршаје, креће се у распону који не доводи у питање ограничење слободе јавног информисања.

XXII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

(чл. 141–149)

У овом, последњем, поглављу Закона, утврђене су прелазне и завршне одредбе.

У првој прелазној одредби, утврђено је да Регистар медија почиње са радом у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог Закона, да ће, регистратор, регистроване податке о јавним гласилима по службеној дужности регистривати у Регистар медија, као и обавеза издавача да у року од шест месеци од дана почетка рада Регистра медија пријави оне податке који нису били прописани као предмет регистрације према раније важећим прописима. (члан 141)

У другој прелазној одредби, утврђено је да се издавачи које је основала непосредно или посредно, Република, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, изузев медија из члана 16. овог закона, као и установа, предузеће и друго правно лице које је у целини или претежном делу у државној својини или које се у целини или претежним делом финансира из јавних прихода приватизују продајом капитала у складу са прописима којима се уређује приватизација. Уколико је мањи део оснивачког капирала у јавној својини спроводи се поступак продаје капитала који је у јавној својини. (члан 142. став 1)

Да би се заштитила сфера медија и јавни интерес предвиђено је да се приватизација врши на начин да се обезбеди континуитете у производњи медијских садржаја од јавног интереса у периоду од пет година од дана закључивања уговора о продаји капитала. (члан 142. став 2)

Ради заштите права националних мањина на информисањ предвиђено је да се приликом продаје медија мора обезбедити и континуитет у производњи медијских садржаја у смислу обавезе одржавања удела програмског времена на појединим језицима националних мањина, односно удела информативних, образовних, научних, културно-уметничких, дечијих, забавних, спортских и других програмских садржаја од јавног интереса на појединим језицима националних мањин, у складу са програмском шемом у периоду од дванаест месеци који је предходио усвајању овог закона. (члан 142. став 3)

Законом је такође предвиђено да уколико није покренут поступак приватизације медија, одговорно лице у издавачу дужно је да поднесе иницијативу за покретање поступка приватизације медија у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, Агенцији за приватизацију. (члан 142. ст. 4. и 5)

Агенција за приватизацију у року од 90 дана од дана подношења иницијативе доноси одлуку о методу приватизације. (члан 142. став 6)

Законом је предвиђено да се поступак приватизације медија заврши до 1. јула. 2015. године.

Уколико се до наведеног датума не прода капитал издавача медија, продаја капитала се обуставља а капитал издавача се приватизује преносом акција запосленима без накнаде. (члан 142. став 6)

Ако запослени не прихвате пренос бесплатних акција, медиј престаје да постоји и брише се из Регистра. (члан 142. став 7)

Утврђена је забрана финансирања издавача медија из јавних прихода, почев од 1. јула 2015. године, изузев издавача медија из члана 16. овог закона. Мисли се првенствено на јавна предузећа и установе у области јавног информисања чији су оснивачи Република, аутономна покрајина и јединице локалне самоуправе. Финансирање медија из члана 16. овог закона регулише се посебним актима. Пројектно суфинансирање постаје основни облик финансирања из јавних прихода, и почев од 2015. године, за то се издвајају буџетска средства на свим нивоима власти. (члан 143)

Министарство надлежно за област јавног информисања дужно да у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донесе подзаконске акте предвиђене овим законом. (члан 144)

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о јавном информисању („Службени гласник РС”, бр. 43/03, 61/05, 71/09, 89/10-УС и 41/11-УС) који је донет 2003. године, као и одредбе других закона које су у колизији са овим законом. (члан 145)

Чл. 146, 147. и 148. предвиђено је да најкасније 1. јула 2015. године престају да важе: Закон о Јавном предузећу Новинска агенција „Танјуг”, Закон о јавном предузећу за новинско издавачку делатност „Панорама” и Уредба о Савезној јавној установи Радио Југославија. Правне последице престанка ових предузећа и установа уредиће Влада Републике Србије својим актом.

Завршном одребом, одређено је да овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”. (члан 149)

4. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА ПРИМЕНУ ЗАКОНА

За рад ЈП НА „Танјуг”, ЈП НИД „Панорама” и СЈУ „Радио Југославија” у 2014. години обезбеђена су средства у износу од 268.125.000,00 динара. Средства су обезбеђена Законом о буџету Републике Србије за 2014. годину („Службени гласник РС”, број 110/13) и Решењем о употреби средстава текуће буџетске резерве 05 Број 401-7492/2014 од 12. јула 2014. године, у оквиру Раздела 28 – Министарство културе и информисања, шифра директног буџетског корисника 11800, шифра функционалне класификације 820 – Услуге културе, Програм 1204 – Пројекат 0006 Јавна предузећа и установе у области јавног информисања, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама.

До краја 2014. године потребно је обезбедити додатна средства у износу од 89.375.000,00 динара.

За прву половину 2015. године, тачније до 1. јула 2015. године, потребно је обезбедити, у Буџету Републике Србије, средства за функционисање горе наведених субјеката у износу од 178.750.000,00дин.

5. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Предлаже се доношење Закона о јавном информисању и медијима по хитном поступку због потребе усаглашавања медијске регулативе Републике

Србије са прописима Европске уније у овој фази поступка придруживања. Експанаторни и билатерални скрининзи за поглавља 2, 10 и 23 су завршени и за настављање даљег процеса придруживања неопходно је имати усклађене медијске прописе са европском регулативом. Такође и приступ фондовима ЕУ, у оквиру пројекта Креативна Европа условљен је доношењем нове медијске регулативе.

Имајући у виду напред наведено, сматрамо да су се стекли услови да се Закон о јавном информисању и медијима донесе по хитном поступку.